

ISSN 0005-8777

Benelux-Publicatieblad

Jaargang 2015
Nummer 3
Datum uitgifte 8/07/2015

Beschikkingen

3

BESCHIKKING van het Benelux Comité van Ministers betreffende de sanitaire garanties voor bepaald kleinvee bij grensbeweiding – M (2015) 4

3

Jaarverslag

14

JAARVERSLAG 2014

14

Beschikkingen

BESCHIKKING van het Benelux Comité van Ministers betreffende de sanitaire garanties voor bepaald kleinvee bij grensbeweiding – M (2015) 4

Het Benelux Comité van Ministers,

Gelet op artikel 6, lid 2, onder a), van het Verdrag tot instelling van de Benelux Unie,

Gelet op artikel 1 van het Protocol van 29 april 1969 inzake de afschaffing van controles en formaliteiten aan de binnengrenzen van Benelux en inzake de opheffing van de belemmeringen van het vrije verkeer,

Gezien beschikking M (71) 30 van het Benelux Comité van Ministers inzake veterinairerechtelijke voorschriften voor het intra-Benelux-verkeer en de invoer van levende schapen en geiten, zoals laatstelijk gewijzigd bij beschikking M (86) 6,

Gezien beschikking M (76) 12 van het Benelux Comité van Ministers betreffende de procedure voor de samenwerking bij wering en bestrijding van dierziekten,

Gezien richtlijn 91/68/EEG van de Raad van 28 januari 1991 inzake veterinairerechtelijke voorschriften voor het intracommunautaire handelsverkeer in schapen en geiten,

Overwegende dat de Benelux-landen overeengekomen zijn dat zij gebruik wensen te maken van het bepaalde in artikel 3, lid 4, van de hoger vernoemde richtlijn 91/68/EEG, inzonderheid voor fokschapen, fokgeiten en de lammeren afkomstig van deze dieren, teneinde te kunnen afwijken, met het oog op grensbeweiding, van de door die richtlijn vastgestelde voorwaarden voor het in het handelsverkeer brengen van deze dieren,

Overwegende dat de Lidstaten aan elkaar op elk moment de nodige garanties inzake diergezondheid zoals bepaald in richtlijn 91/68/EEG moeten geven, ook wanneer grensoverschrijdend verkeer van dieren plaatsvindt in het kader van de grensoverschrijdende beweiding in de nabijheid van de landsgrenzen,

Heeft het volgende beslist:

Artikel 1

Het intra-Benelux verkeer van fokschapen en fokgeiten en de lammeren afkomstig van deze dieren dat in het kader van de grensbeweiding plaatsvindt, geschiedt overeenkomstig de bepalingen van bijgaand reglement inzake de grensbeweiding van fokschapen en fokgeiten en de lammeren afkomstig van deze dieren aan de intra-Benelux-grenzen, met inbegrip van het aanhangsel bij dit reglement.

Artikel 2

De hoofden van de veterinaire diensten van de Benelux-landen plegen jaarlijks overleg over de opvolging en toepassing van het aan deze beschikking gehechte reglement.

Artikel 3

1. De onderhavige beschikking treedt in werking op de dag van ondertekening.
2. De drie Benelux-landen doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om aan de bepalingen van het aan deze beschikking gehechte reglement te voldoen.
3. Wanneer de Benelux-landen de in het derde lid hierboven bedoelde bepalingen vaststellen, wordt in die bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking ervan naar deze beschikking verwezen.
4. Overeenkomstig artikel 3, lid 4, van richtlijn 91/68/EEG van de Raad van 28 januari 1991 inzake veterinaire voorschriften voor het intracommunautaire handelsverkeer in schapen en geiten, stellen de Regeringen van de drie Benelux-landen de Europese Commissie op de hoogte van de inhoud van de onderhavige beschikking en van de maatregelen genomen in uitvoering van het tweede lid hierboven.

GEDAAN te Brussel, op 15 juni 2015.

De Voorzitter van het Comité van Ministers,

W. BORSUS

REGLEMENT
inzake de grensbeweidning van fokschapen en fokgeiten en de lammeren afkomstig van deze dieren
aan de intra-Benelux-grenzen

M (2015) 4, Bijlage I

Artikel 1

1. Dit reglement is van toepassing op de grensbeweidning van fokschapen en fokgeiten en de lammeren afkomstig van deze dieren, met als gebruiksdoel natuurbegrazing.
2. Onder grensbeweidning wordt verstaan voor de toepassing van dit reglement:
 - a) het weiden van dieren uit gemeenten van een Benelux-land, op weiden gelegen in een gemeente welke grenzen aan de landsgrens gelegen in een aangrenzend Benelux-land;
 - b) het beheer door een kudde dieren, eventueel onder toezicht van een herder, van aaneengesloten, al dan niet omheinde en al dan niet grensoverschrijdende natuurgebieden in de Benelux-landen en dit binnen de grenzen van de aan de landsgrens van aangrenzende Benelux-landen gelegen gemeenten;en dit gedurende een aaneensluitende periode van maximaal 12 maanden.
3. Onder dieren wordt verstaan: fokschapen, fokgeiten en de lammeren afkomstig van deze dieren die geboren worden tijdens de lopende grensbeweidning.
4. Onder bevoegde autoriteit wordt verstaan een bevoegde autoriteit aangewezen overeenkomstig artikel 10 van dit reglement.

Artikel 2

Om aan grensbeweidning te kunnen deelnemen, dient de houder van het veebeslag te beschikken over een toelating tot grensbeweidning.

Artikel 3

1. Voor het verkrijgen van een toelating tot grensbeweiding dient de houder van het veebeslag een aanvraag tot grensbeweiding in bij de bevoegde autoriteit van het Benelux-land van herkomst. Deze aanvraag dient de volgende elementen te bevatten:
 - a) naam en adres van de aanvrager (houder van het veebeslag);
 - b) adres en nummer van het veebeslag of UBN nummer van het veebeslag;
 - c) naam en adres van de eigenaar of verantwoordelijke van de weiden voor grensbeweiding in het Benelux-land van beweiding, of naam van het natuurgebied en naam en adres van de bevoegde beheerder van dit natuurgebied voor grensbeweiding in het Benelux-land van beweiding;
 - d) aanduiding van de ligging van deze weiden of van dit natuurgebied (gemeente, adres en voor de weiden, het nummer van het kadaster).
2. Voor het verkrijgen van een toelating tot grensbeweiding dient de houder van het veebeslag bij de aanvraag eveneens een verklaring te voegen waarin deze zich ertoe verbindt:
 - a) gedurende de periode van grensbeweiding geen herkauwers afkomstig uit een land buiten de Europese Unie aan het betreffende veebeslag toe te voegen tenzij nadat aan de grensbeweiding een einde werd gesteld;
 - b) enkel dieren aan grensbeweiding te laten deelnemen die volledig geïdentificeerd zijn overeenkomstig de regelgeving van toepassing in het Benelux-land van herkomst en die sedert tenminste 30 dagen of sinds hun geboorte reglementair deel uitmaken van het betreffende veebeslag;
 - c) onverwijld aangifte te doen van elk verlies van oormerken en van het voorkomen van of de verdenking van het voorkomen van een besmettelijke ziekte genoemd in het bij dit reglement gevoegde aanhangsel, bij een aan de grensbeweiding deelnemend schaap of geit en dit zowel bij de bevoegde autoriteit van het Benelux-land van beweiding als bij de bevoegde autoriteit van het Benelux-land van herkomst;
 - d) zijn volledige medewerking te verlenen aan:
 - i. ieder onderzoek dat door de bevoegde autoriteit van het Benelux-land van beweiding noodzakelijk wordt geacht in het kader van de opsporing en bestrijding van een voor schapen en geiten besmettelijke ziekte en
 - ii. elke verplichting tot uitvoering van de in toepassing van punt i) voorgeschreven maatregelen;
 - e) de betreffende dieren voor het verstrijken van de uiterste datum van de toelating voor grensbeweiding terug te voeren naar het Benelux-land van herkomst, tenzij een nieuwe toelating voor een aansluitende periode verkregen werd;

- f) de betreffende dieren onverwijld en volgens de aanwijzingen van de bevoegde autoriteit van het Benelux-land van grensbeweiding naar het Benelux-land van herkomst terug te voeren indien de bevoegde autoriteit van het Benelux-land van grensbeweiding daartoe opdracht geeft overeenkomstig artikel 7.

Artikel 4

De bevoegde autoriteit van het Benelux-land van herkomst die de overeenkomstig artikel 3 ingediende aanvraag ontvangt, onderzoekt deze en levert een toelating voor grensbeweiding af op voorwaarde dat de dieren van het veebeslag van de aanvrager:

- a) beantwoorden aan de vereisten vastgesteld in de volgende bepalingen van richtlijn 91/68/EEG van de Raad van 28 januari 1991 inzake veterinairerechtelijke voorschriften voor het intracommunautaire handelsverkeer in schapen en geiten:
- i. artikel 4, lid 1, onder c), d) en e);
 - ii. artikel 4, lid 2;
 - iii. artikel 6, onder a) tot en met c), met inbegrip van eventuele overeenkomstig artikel 7 of artikel 8 geëiste aanvullende garanties, doch met uitzondering van het vereiste in artikel 6, onder c), tweede streepje;
- b) afkomstig zijn van een bedrijf waar in de laatste 3 jaar geen klinische gevallen van scrapie zijn vastgesteld;
- c) behoren tot een officieel brucellose-vrij erkend beslag.

Artikel 5

1. Door de bevoegde autoriteit van het Benelux-land van herkomst wordt, na goedkeuring overeenkomstig artikel 4, een dossier voor de grensbeweiding opgemaakt. De dieren die voldoen aan artikel 3, lid 2, onder b), en artikel 4 en daarmee in aanmerking komen voor grensbeweiding, worden opgenomen in een lijst. De bevoegde autoriteit van het Benelux-land van herkomst valideert deze lijst van de dieren die voor grensbeweiding in aanmerking komen.
2. De bevoegde autoriteit van het Benelux-land van herkomst maakt op een elektronische drager een kopie van de lijst van de dieren welke voor grensbeweiding in aanmerking komen, evenals een lijst van de bij grensbeweiding betrokken percelen, over aan de bevoegde autoriteit van het Benelux-land van grensbeweiding.

Artikel 6

1. De houder van het veebeslag mag enkel dieren welke vermeld staan op de door de bevoegde autoriteit van het Benelux-land van herkomst gevalideerde lijst van dieren die voor grensbeweiding in aanmerking komen laten deelnemen aan de grensbeweiding.
2. Tijdens het vervoer van en naar de grensbeweiding, wordt het transport vergezeld van een kopie van de toelating tot grensbeweiding en de lijst van de dieren die voor grensbeweiding in aanmerking komen.
3. Tijdens de grensoverschrijdende begrazing in natuurgebieden onder het toezicht van een herder is de herder in het bezit van een kopie van de toelating tot grensbeweiding.
4. Met uitzondering van de rondtrekkende kuddes dieren in natuurgebieden, gehoed door een herder, mogen percelen waarop geweid wordt (standweiden) in het kader van de grensbeweiding niet gelijktijdig gebruikt worden voor het weiden van herkauwers van een ander veebeslag. De herder zorgt er voor dat de rondtrekkende kudde dieren die hij hoedt, geen direct contact met andere herkauwers heeft.

Artikel 7

1. Terugzending van de dieren in opdracht van de bevoegde autoriteit van het Benelux-land van beweiding kan gebeuren:
 - a) bij de vaststelling van inbreuken op de voorwaarden zoals vervat in het onderhavige reglement;
 - b) indien de houder van de toelating medewerking weigert aan de onderzoeken zoals bedoeld in artikel 3, lid 2, onder d);
 - c) bij vaststelling bij de betrokken dieren van een voor schapen en geiten besmettelijke ziekte zoals bedoeld in artikel 4 van dit reglement of in het aanhangsel bij dit reglement.
2. Wanneer een voor schapen en geiten besmettelijke ziekte, als bedoeld in lid 1, onder punt c), wordt vastgesteld bij de betrokken dieren, worden de maatregelen (de terugzending of de afmaking wegens dringende sanitaire redenen inbegrepen) evenwel genomen in onderling overleg tussen de betrokken bevoegde autoriteiten van de Benelux-landen, en in overeenstemming met de nationale en Europese voorschriften voor de bestrijding van deze ziekten.

Artikel 8

1. Na een verblijf in een Benelux-land van beweiding verloopt de terugkeer van de dieren met uitzondering van de in artikel 6, lid 2, vermelde verplichtingen, zonder verdere formaliteiten.
2. In afwijking van het eerste lid, kan elk Benelux-land onderzoeken voorschrijven na de terugkeer van deze dieren en de gedurende de periode van beweiding uit die dieren geboren lammeren naar het Benelux-land van herkomst.

Artikel 9

1. Iedere wijziging in de gezondheidsstatus van de veebeslagen die aan de grensbeweiding deelnemen wordt onmiddellijk door de bevoegde autoriteit die daar kennis van krijgt meegedeeld aan de bevoegde autoriteit van het Benelux-land waar de betreffende dieren zich bevinden.
2. De resultaten van de onderzoeken zoals bedoeld in artikel 3, lid 2, onder d), worden meegedeeld aan de bevoegde autoriteit van het Benelux-land van herkomst.

Artikel 10

1. Elk Benelux-land wijst de bevoegde autoriteit en de contactpersonen aan die moeten zorgen voor de tenuitvoerlegging van dit reglement alsmede voor de contacten met de bedoelde veehouders en andere belanghebbenden in het betrokken Benelux-land. De Benelux-landen brengen elkaar op de hoogte van de identiteit van deze personen en van elke latere wijziging daarvan.
2. Een centraal register met de vermelding van de bevoegde autoriteiten wordt bijgehouden op het Benelux Secretariaat-generaal. De Benelux-landen informeren het Benelux Secretariaat-generaal over elke wijziging dienaangaande. Het Benelux Secretariaat-generaal stelt de informatie met betrekking tot de bevoegde autoriteiten en de desbetreffende contactpersonen te allen tijde ter beschikking van de Benelux-landen en houdt deze geactualiseerd.

REGLEMENT
inzake de grensbeweidning van fokschapen en fokgeiten en de lammeren afkomstig van deze dieren
aan de intra-Benelux-grenzen

AANHANGSEL

M (2015) 4, Bijlage II

Aangifteplichtige ziekten waarop het reglement van toepassing is:

- 1) Mond- en klauwzeer
- 2) Brucellose (*B. melitensis*)
- 3) Besmettelijke epididymitis van de ram (*B. ovis*)
- 4) Miltvuur
- 5) Rabiës

Gemeenschappelijke memorie van toelichting bij beschikking M (2015) 4 van het Benelux Comité van Ministers betreffende de sanitaire garanties voor bepaald kleinvee bij grensbeweiding

Richtlijn 91/68/EEG van de Raad van 28 januari 1991 inzake veterinairerechtelijke voorschriften voor het intracommunautaire handelsverkeer in schapen en geiten (PB L 46 van 19.2.1991, blz. 19 – richtlijn zoals herhaaldelijk gewijzigd) stelt voorschriften vast op EU-niveau voor het intracommunautaire handelsverkeer in schapen en geiten, inclusief veterinairerechtelijke vereisten die erop gericht zijn de verspreiding van besmettelijke ziekten te voorkomen.

Richtlijn 91/68/EEG is omgezet in de Belgische rechtsorde door het koninklijk besluit van 10 augustus 2005 betreffende de veterinairerechtelijke voorschriften voor de invoer en het verkeer van schapen en geiten, in de Luxemburgse rechtsorde door de groothertogelijke verordening van 4 februari 1993 betreffende de veterinairerechtelijke voorschriften voor het intracommunautaire handelsverkeer in schapen en geiten (*Règlement Grand-Ducal du 4 février 1993 relatif aux conditions de police sanitaire régissant les échanges intracommunautaires d'ovins et de caprins*) en in de Nederlandse rechtsorde door de regeling handel levende dieren en levende producten van 30 november 1994.

Artikel 3, lid 4, van richtlijn 91/68/EEG laat toe dat de bevoegde autoriteiten van een lidstaat afwijken van de voorschriften van de richtlijn betreffende het verkeer van fokschapen en fokgeiten, voor zover die dieren uitsluitend bestemd zijn om tijdelijk in de nabijheid van de binnengrenzen van de EU te worden geweid. Een lidstaat die van deze mogelijkheid gebruikmaakt is ertoe gehouden de Europese Commissie op de hoogte te stellen van de inhoud van de toegestane afwijkingen.

Met de onderhavige beschikking en het daarbij gevoegde reglement, wensen de Benelux-landen gezamenlijk gebruik te maken van de in artikel 3, lid 4, van richtlijn 91/68/EEG voorziene afwijkingsmogelijkheid, voor de grensbeweiding van fokschapen en fokgeiten en de lammeren afkomstig van deze dieren aan de intra-Benelux-grenzen (zie ook artikel 3, lid 4, van de onderhavige beschikking in verband met de vereiste kennisgeving aan de Europese Commissie). Hierbij stellen zij tevens de modaliteiten vast voor dergelijke grensbeweiding en voorzien zij in regelmatig overleg, op het niveau van de hoofden van de veterinaire diensten, over de opvolging en toepassing ervan.

Zoals bepaald in artikel 3, lid 2, van de beschikking, zal de tenuitvoerlegging van het aan de beschikking gehechte reglement, voor zover niet reeds voorzien, geschieden op nationaal niveau door elk van de drie Benelux-landen. Wanneer aan het aan de beschikking gehechte reglement reeds uitvoering wordt gegeven door middel van bestaande wet- of regelgeving, zou daar mededeling van moeten worden gedaan in het officiële publicatieblad van het betrokken Benelux-land (Belgisch Staatsblad, Luxemburgse *Mémorial* of Nederlandse Staatscourant).

Er zij tot slot op gewezen dat artikel 4 van het bij de beschikking gevoegde reglement de aflevering van een toelating voor grensbeweiding afhankelijk stelt van meerdere vereisten, waarbij onder andere wordt verwezen naar een aantal bepalingen van richtlijn 91/68/EEG. Duidelijkheidshalve worden de betrokken bepalingen van richtlijn 91/68/EEG, zoals laatstelijk gewijzigd door uitvoeringsbesluit 2013/784/EU van de Commissie van 18 december 2013, hieronder weergegeven, met dien verstande dat een latere wijziging van deze bepalingen van richtlijn 91/68/EEG vanzelf de vereisten waarnaar het bij de beschikking gevoegde reglement verwijst zal wijzigen.

Relevante bepalingen van Richtlijn 91/68/EEG van de Raad van 28 januari 1991 inzake veterinairerechtelijke voorschriften voor het intracommunautaire handelsverkeer in schapen en geiten, zoals laatstelijk gewijzigd door uitvoeringsbesluit 2013/784/EU van de Commissie van 18 december 2013:

Artikel 4

1. De lidstaten zien erop toe dat schapen en geiten:

a) ...

b) ...

c) niet komen van een bedrijf waarvoor om veterinairerechtelijke redenen een verbodsmaatregel is vastgesteld, noch in contact zijn geweest met dieren van een dergelijk bedrijf; nadat het laatste dier dat besmet was met of vatbaar is voor een van de onder i), ii), of iii), genoemde ziekten, is geslacht en/of opgeruimd, is de verbodsmaatregel van toepassing gedurende ten minste:

i) 42 dagen in geval van brucellose,

ii) 30 dagen in geval van rabiës,

iii) 15 dagen in geval van miltvuur;

d) niet komen van een bedrijf in een gebied waarvoor om gezondheidsredenen een verbodsmaatregel of een beperkende maatregel is ingesteld voor de betrokken soort overeenkomstig de communautaire en/of nationale wetgeving, of in contact zijn geweest met dieren van een dergelijk bedrijf;

e) geen dieren zijn waarvoor veterinairerechtelijke beperkingen gelden op grond van de communautaire wetgeving inzake mond- en klauw-zeer, noch dieren die tegen mond- en klauwzeer zijn gevaccineerd.

2. De lidstaten zien erop toe dat de volgende dieren niet in het handelsverkeer worden gebracht:

a) schapen en geiten die eventueel moeten worden geslacht in het kader van een nationaal programma voor de uitroeiing van dierziekten die niet zijn vermeld in bijlage C bij Richtlijn 90/425/EEG, noch in bijlage B, rubriek I, bij de onderhavige richtlijn;

b) schapen en geiten die om gezondheidsredenen of om veterinairerechtelijke redenen die op grond van artikel 30 van het Verdrag gerechtvaardigd zijn, op hun eigen grondgebied niet in de handel mogen worden gebracht.

Artikel 6

Onverminderd de aanvullende garanties die overeenkomstig de artikelen 7 en 8 kunnen worden geëist, moeten fokdieren bovendien voldoen aan de volgende eisen:

a) Zij moeten zijn verworven op een bedrijf en slechts in contact zijn geweest met dieren van een bedrijf:

i) waar de volgende ziekten niet klinisch zijn vastgesteld:

— in de laatste zes maanden, besmettelijke agalactie van het schaap (*Mycoplasma agalactiae*) en besmettelijke agalactie van de geit (*Mycoplasma agalactiae*, *M. capricolum*, *M. mycoïdes* subsp. *mycoïdes* „Large Colony”),

— in de laatste twaalf maanden, paratuberculose of kaasachtige lymfadenitis,

— tijdens de laatste drie jaar, longadenomatose, zwoegerziekte of caprine arthritis-encefalitis. Deze termijn wordt evenwel tot twaalf maanden verkort indien dieren die zijn besmet met zwoegerziekte of caprine arthritis-encefalitis, zijn geslacht en de overgebleven dieren negatief hebben gereageerd op twee tests die zijn erkend volgens de procedure van artikel 15;

of dat, onverminderd de naleving van de voor andere ziekten gestelde eisen, voor een of meer van de voornoemde ziekten, in het kader van een overeenkomstig de artikelen 7 en 8 goedgekeurd programma, aanvullende gezondheids garanties biedt voor die ziekte of ziekten;

ii) waar geen enkel feit op grond waarvan kan worden geconcludeerd dat niet aan het bepaalde onder i) is voldaan, ter kennis is gebracht van de officiële dierenarts die het gezondheidscertificaat moet afgeven;

iii) waarvan de eigenaar heeft verklaard niet op de hoogte te zijn geweest van een dergelijk feit en bovendien schriftelijk heeft verklaard dat het (de) voor het intracommunautaire handelsverkeer bestemde dier(en) voldoet (voldoen) aan de onder i) bedoelde criteria.

b) [opgeheven]

c) Wat besmettelijke epididymitis van de ram (*B. ovis*) betreft, moeten niet gecastreerde fokrammen:

— afkomstig zijn van een bedrijf waar in de laatste twaalf maanden geen gevallen van besmettelijke epididymitis van de ram (*B. ovis*) is vastgesteld;

— ...

— tijdens de 30 dagen voorafgaande aan de verzending met negatief resultaat onderworpen zijn geweest aan een serologisch onderzoek overeenkomstig bijlage D of voldoen aan gelijkwaardige gezondheidseisen die volgens de procedure van artikel 15 moeten worden erkend.

Jaarverslag

Zie pagina 15 en volgende hieronder.

Jaarverslag

2014

SECRETARIAAT-GENERAAL
SECRETARIAT GÉNÉRAL

Colofon

Verantwoordelijke uitgever

Dr. J.P.R.M. van Laarhoven
Secretariaat-Generaal van de Benelux Unie
Regentschapsstraat 39
BE-1000 Brussel
T +32 (0)2 519 38 11
info@benelux.int

Redactie

Secretariaat-Generaal van de Benelux Unie

Coördinatie

Stafbureau van het Secretariaat-Generaal van de Benelux Unie

Vorm en concept

FUEL. – Brussel – www.fueldesign.be

Drukker

Drukkerij Profeeling

Datum: juni 2015

Deze publicatie is beschermd door auteursrecht

Inhoud

A. INLEIDING	5
B. ACTIES VAN DE BENELUX-INSTELLINGEN	6
Comité van Ministers	6
Raad	8
Secretariaat-Generaal	9
C. PROJECTEN	10
1. ENERGIE	10
1.1. Voltooien van de interne energiemarkt	10
1.2. Verhogen van de betrouwbaarheid van de energievoorziening	11
1.3. Bevorderen van energie-efficiëntie, hernieuwbare energie en CO ₂ -reductie	12
2. LEEFMILIEU EN RUIMTE	13
2.1. Grensoverschrijdende milieukwaliteit	13
2.2. Bevorderen van de biodiversiteit	15
2.3. Ruimtelijke samenhang	16
2.4. Veiligheid van de voedselketen	17
3. SOCIALE COHESIE	18
3.1. Bevorderen van de arbeidsmobiliteit	18
3.2. Bevorderen van het jeugdbeleid in de Benelux	20
3.3. Stimuleren van de werking van grensoverschrijdende gezondheidszorg en patiëntenverkeer	21
4. ECONOMIE EN KENNIS	22
4.1. Faciliteren van ondernemerschap en competitiviteit binnen de Benelux	22
4.2. Groene groei en innovatie	23
4.3. Versterken van de positie van de consument binnen de Benelux-markt	23
5. MOBILITEIT	25
5.1. Faciliteren van grensoverschrijdend transport	25
5.2. Bevorderen van duurzaam transport	28
6. VEILIGHEID EN PERSONENVERKEER	29
6.1. Bestrijding van grensoverschrijdende criminaliteit (politie-samenwerking)	29
6.2. Crisisbeheersing en rampenbestrijding	33
6.3. Grensoverschrijdende justitiële samenwerking	35
6.4. Personenverkeer	36

7. FRAUDEPREVENTIE	37
7.1. Fiscale samenwerking en strijd tegen de fraude.....	37
7.2. Sociale reglementering en strijd tegen de fraude.....	40
7.3. Aanpakken van oplichting van bedrijven	41
8. NIEUWE PROJECTEN OPGEPAKT IN 2014	42
D. BENELUX ALS KENNISCENTRUM EN PROEFTUIN VOOR EUROPA	44
1. KENNISCENTRUM EN GRENSOVERSCHRIJDENDE SAMENWERKING	44
2. IMPLEMENTATIE VAN EU-REGELGEVING	45
3. SAMENWERKEN MET ANDERE (DEEL)STATEN EN INTERNATIONALE ORGANISATIES	45
Noordrijn-Westfalen (NRW)	45
Euro Contrôle Route (ECR).....	48
Pentalateraal Energieforum (PLEF).....	48
North Seas Countries' Offshore Grid Initiative (NSCOGI).....	49
Schelderaad	49
Drielandenpark.....	50
Grande Région	50

A. INLEIDING

Dit jaarverslag biedt een terugblik op 2014. Wat opvalt, is dat de dynamiek die het nieuwe Verdrag vanaf 2012 in gang heeft gezet, nu op kruissnelheid is. Het Gemeenschappelijk Werkprogramma 2013-2016 heeft ambitieuze beleidsdoelstellingen geformuleerd. De jaarplannen vertalen dit in acties en te behalen resultaten.

Het Comité van Ministers heeft bij de vaststelling van het Jaarplan 2014 aangedrongen op meer politieke sturing. Dit gebeurt in de strategische overleggen met de leidinggevende ambtenaren. Inzake arbeidsmobiliteit, sociale fraude, douane en energie zijn er eerste bijeenkomsten geweest. In andere domeinen zoals veiligheid, transport, fiscale fraude, natuur en leefmilieu nemen zij steeds meer hun taak waar om de samenwerkingen aan te jagen en te evalueren. De opbouw van de jaarplannen vindt ook steeds meer plaats via deze strategische overlegmomenten. Het zorgt ervoor dat vlotter nieuwe projecten opgepakt worden en afgewerkte projecten verdwijnen van de Benelux-agenda.

Naast de aangescherpte politieke sturing is er tevens de wil om de afspraken tussen onze regeringen vast te leggen in aanbevelingen, beschikkingen of overeenkomsten binnen het Comité van Ministers. Het Benelux-Verdrag biedt een uitstekend kader om dit via een vlotte procedure te verankeren. Overeenkomsten en beschikkingen werden goedgekeurd inzake grensoverschrijdende samenwerking, transport en intellectuele eigendom. Aanbevelingen kwamen tot stand betreffende arbeidsmobiliteit en acquisitiefraude.

Steeds meer wordt de binding gemaakt tussen de politieke samenwerking en de uitvoering hiervan op het terrein. De Benelux-Top met de eerste ministers en de ministers voor Sociale Zaken en Fraudebestrijding van 13 februari 2014 zette in op de strijd tegen de sociale dumping. De gemaakte afspraken werden verder uitgewerkt in de commissies ondersteund door het Secretariaat-Generaal en resulteerden in het Verdrag van Luik van 3 oktober 2014, dat o.a. de handhaving van de arbeidsvoorwaarden in de transportsector versterkt.

Nieuw in de samenwerking is de versterkte aandacht voor de omzetting en uitvoering van Europese wetgeving. Een divergerende vertaling naar de nationale wetgeving en de zogenaamde gold-plating zorgen voor nieuwe obstakels die de interne markt belemmeren. Het Comité van Ministers heeft de Benelux-commissies gevraagd om aandacht te hebben voor dit onderdeel van de Europese agenda. Verscheidene projecten zijn opgestart om binnen de Benelux-landen een betere afstemming te krijgen.

Het Nederlands voorzitterschap schoof bij de aanvang drie prioriteiten naar voor: grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit, transport & logistiek en fraudepreventie. De Nederlandse bewindslieden en hun medewerkers hebben vanuit het voorzitterschap voluit hierop ingezet. Er vonden meerdere ministeriële ontmoetingen plaats en zichtbare resultaten werden geboekt. Het jaarverslag biedt hiervan het overzicht.

De Benelux Unie krijgt dankzij de inspanningen van de voorbije jaren een sterker profiel. Zowel op het vlak van de grensoverschrijdende samenwerking binnen de Benelux en met de buurlanden als in haar rol van voorloper binnen de Europese Unie, heeft ze de meerwaarde getoond in 2014.

B. ACTIES VAN DE BENELUX-INSTELLINGEN

Om haar doelstellingen te bereiken beschikt de Benelux Unie over vijf instellingen. Elke instelling vervult een specifieke aanvullende rol in deze samenwerking.

Dit verslag heeft enkel betrekking op de volgende instellingen: het Comité van Ministers, de Raad en het Secretariaat-Generaal. Er wordt geen melding gemaakt van de werkzaamheden van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad ('Benelux-Parlement', zie onder http://www.beneluxparl.eu/Pages/_NL/Home.aspx) en evenmin van de werkzaamheden van het Benelux-Gerechtshof (zie onder www.courbeneluxhof.be).

Voor meer informatie over de hierna genoemde acties, evenementen en initiatieven verwijzen we eveneens naar de website www.benelux.int en met name het onderdeel 'Actualiteiten'.

Comité van Ministers

Het Comité van Ministers is het hoogste beslisorgaan van de Benelux Unie en wordt in functie van het thema samengesteld uit een of meerdere bevoegde ministers van elk land, al naar gelang zijn structuur en organisatie.

Onder het Nederlands voorzitterschap kwam het Comité van Ministers op volgende momenten samen:

- Op 13 februari vond te Brussel de Benelux-Top 'sociale fraude' plaats met de drie eerste ministers en de ministers bevoegd voor sociale zaken. Een gemeenschappelijke politieke verklaring werd ondertekend waarbij zij het belang onderstreepten om samen te werken in de strijd tegen sociale fraude, waardoor de Benelux een voortrekkersrol binnen Europa speelt (zie ook 7.2.);
- Op 20 februari lanceerde het Comité van Ministers onder Nederlands voorzitterschap het jaarplan 2014. Drie prioriteiten werden naar voor geschoven:
 - 1) grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit;
 - 2) transport en logistiek;
 - 3) fraudepreventie.Daarnaast werd ook het Benelux-Verdrag inzake grensoverschrijdende en interterritoriale samenwerking ondertekend (zie D.1.). Momenteel doorloopt dit verdrag de ratificatieprocedure in onze drie landen;
- Op 24 juni kwam het Comité van Ministers bijeen voor de ondertekening van de aanbeveling inzake misleidende handelspraktijken tussen bedrijven (zie 7.3.1.) waarbij onze landen inzetten op acties in de strijd tegen deze vorm van fraude;
- Op 29 september kwam het Comité van Ministers samen in Rotterdam waarbij de beschikking werd ondertekend zodat op het grondgebied van de Benelux-landen grensoverschrijdend vervoer van 45-voet containers mogelijk wordt. Hiermee speelt de Benelux opnieuw zijn voortrekkersrol binnen Europa (zie 5.1.2.);

- Op 11 december kwam het Comité van Ministers samen in Brussel waarbij de aanbeveling inzake grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit werd ondertekend. Onze landen wensen verder te blijven inzetten op:
 - 1) informatievoorziening aan grensarbeiders;
 - 2) erkenning diploma's hoger onderwijs;
 - 3) cijfers en statistieken (zie 3.1.1.);
- Op 16 december keurde het Comité van Ministers het Jaarplan 2015 goed. Dit jaarplan werd in december door het Comité van Ministers toegelicht tijdens de plenaire vergadering van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad in Luxemburg;
- Het Comité van Ministers stelde ook de beschikking vast betreffende een overgangsregeling voor grensoverschrijdende wegvervoerinspecties en dit in afwachting van de ratificatie van het op 3 oktober ondertekende Benelux-Verdrag hierover. Het eerste actieplan ter zake van het directiecomité Verkeer en Vervoer werd eveneens goedgekeurd;
- Tijdens deze ministeriële vergadering werd eveneens het wijzigingsprotocol intellectuele eigendom ondertekend door onze landen waarbij een nieuwe procedure wordt vastgelegd om een betere en ruimere bescherming van gedeponeerde merken na te streven.

Het Comité van Ministers stelde volgende juridische Benelux-instrumenten vast:

- Benelux-Verdrag van 3 oktober 2014 betreffende grensoverschrijdende samenwerking inzake wegvervoerinspectie (opgesteld bij Beschikking M (2014) 6 van 4 augustus 2014);
- Protocol van 21 mei 2014 houdende wijziging van het Benelux-Verdrag inzake de intellectuele eigendom (merken en tekeningen of modellen) (opgesteld door het Comité van Ministers in 2013);
- Protocol van 16 december 2014 tot wijziging van het Benelux-Verdrag inzake de intellectuele eigendom (merken en tekeningen of modellen) betreffende de uitbreiding van de gronden voor oppositie en de invoering van een administratieve procedure tot nietigverklaring of vervallenverklaring (opgesteld bij Beschikking M (2014) 8 van 8 september 2014);
- Beschikking M (2014) 1 van 11 februari 2014 tot wijziging van de Beschikking M (2009) 8 met betrekking tot het grensoverschrijdend spoedeisend ambulancevervoer;
- Beschikking M (2014) 2 van 20 februari 2014 tot opstelling van een Benelux-Verdrag inzake grensoverschrijdende en interterritoriale samenwerking – het verdrag werd dezelfde dag ondertekend;
- Beschikking M (2014) 3 van 5 maart 2014 tot instemming met de toepassing van artikel 13, lid 1, van de Benelux-Overeenkomst M (70) 7 op het gebied van de jacht en de vogelbescherming;
- Beschikking M (2014) 5 van 29 september 2014 betreffende het grensoverschrijdend vervoer van containers van maximaal 45 voet op het grondgebied van de Benelux-landen;
- Beschikking M (2014) 7 van 2 september 2014 tot benoeming van een plaatsvervangend rechter bij het Benelux-Gerechtshof;
- Beschikking M (2014) 9 van 6 november 2014 tot aanwijzing van een nieuwe Nederlandse Commissaris;
- Beschikking M (2014) 13 van 16 december 2014 tot instelling van een overgangsregeling betreffende grensoverschrijdende samenwerking inzake wegvervoerinspectie;
- Beschikking M (2014) 14 van 10 november 2014 tot vaststelling van de modaliteiten betreffende de benoeming van de Raadgevende Commissie bevoegd inzake de rechtsbescherming van personen in dienst van de Benelux-Organisatie voor de Intellectuele Eigendom (merken en tekeningen of modellen);
- Beschikking M (2014) 15 van 12 november 2014 tot benoeming van twee rechters en twee plaatsvervangende rechters bij het Benelux-Gerechtshof;
- Aanbeveling M (2014) 4 van 26 juni 2014 inzake misleidende handelspraktijken tussen bedrijven;
- Aanbeveling M (2014) 17 van 11 december 2014 inzake grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit.

Het Comité van Ministers beantwoordde volgende aanbevelingen en vragen van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad:

- Aanbeveling inzake de luchtverkeersleiding (doc. 837/3);
- Aanbeveling betreffende de werking van het Benelux-Parlement (doc. 857/2);
- Aanbeveling die ertoe strekt de rechten van de gepensioneerde grensarbeiders die een Duits rustpensioen ontvangen in het kader van de belastingprocedure te waarborgen (doc. 842/2);
- Aanbeveling naar aanleiding van de in Den Haag (NL) op 20 april gehouden Trilaterale Conferentie over fiscale en sociale fraude (doc. 841/6). Daar waar het Comité van Ministers eerder antwoordde op het luik 'Fiscale fraude' werd met dit antwoord dieper ingegaan op het luik 'Sociale fraude';
- Het Comité van Ministers is in opvolging van het eerdere antwoord op de aanbeveling inzake wilsverklaringen een onderzoek naar mogelijke samenwerking gestart. De resultaten van dit onderzoek werden vastgelegd in een rapport dat ter kennis werd gebracht van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad.

Volgende verslagen werden aangeboden aan de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad:

- Jaarverslag 2013 van de Benelux Unie;
- Het 57e verslag van de regeringen over de samenwerking tussen de drie staten op het gebied van buitenlands beleid.

Raad

Monitoren van Benelux-activiteiten door de Raad

De Benelux-Raad bereidt jaarlijks het Comité van Ministers voor. Op 21 oktober is de Raad onder Nederlands voorzitterschap samengekomen bij het Secretariaat-Generaal. Er werd toen ook beslist de taakomschrijving van het Benelux Comité van Juristen, als raadgevend orgaan van de Raad, aan te passen aan het Benelux Unieverdrag van 17 juni 2008, onder meer om ervoor te zorgen dat alle juridische instrumenten van de Benelux Unie vóór hun ministeriële goedkeuring juridisch worden afgetoetst. Daarnaast heeft de Raad op 21 oktober een positief advies gegeven over het meerjarig financieel perspectief alsook het jaarplan 2015, en werd een aantal in 2014 behaalde resultaten geëvalueerd.

Secretariaat-Generaal

Het Secretariaat-Generaal is de centrale spil van het uitvoerende deel van de Benelux Unie. Het beschikt over de nodige kennis en ervaring die in de loop der jaren is opgedaan, levert strategische, diplomatische en procesmatige facilitaire steun en is een overlegplatform van de drie landen. Dit vaste steunpunt biedt het voordeel dat dwarsverbanden tussen de verschillende thema's en initiatieven kunnen worden gelegd en, in voorkomend geval, sommige administratieve hobbels gemakkelijker kunnen worden genomen. Het Secretariaat-Generaal beschikt eveneens over een uitgebreid netwerk van contactpunten met overheden en instellingen binnen en buiten de Benelux.

Wat is de rol van het Secretariaat-Generaal?

- Toetsen van voorstellen voor nieuwe initiatieven van een van de partners en zelf eigen voorstellen doen;
- Stimuleren van de samenwerking door praktische en inhoudelijke voorstellen uit te werken en ze vervolgens ter goedkeuring voor te leggen aan de vertegenwoordigers van de drie Benelux-landen;
- Actief bijdragen aan het streven naar compromissen om de samenwerking vooruit te helpen;
- Voorbereiden van de agenda, de verslaglegging doen en zorgen voor de opvolging van de afgesproken actiepunten;
- Bekleden van het voorzitterschap bij werkvergaderingen;
- Ondersteunen van de landen bij de uitwerking van het juridische en praktische kader voor de afgesproken actiepunten;
- Optreden als procesbeheerder, met name bij de uitwerkingsfase;
- Organiseren, beleggen en faciliteren van vergaderingen, symposia en conferenties die binnen de opdracht van het Secretariaat-Generaal vallen;
- Opzetten van een samenwerking rond de implementatie van Europese regelgeving die onderling tussen de drie landen wordt afgestemd;
- Voorbereiden van de juridische instrumenten van het Comité van Ministers (Benelux-beschikkingen, -aanbevelingen, -richtlijnen, -verdragen);
- Opvolgen van het goedkeuringsproces met betrekking tot de juridische Benelux-instrumenten;
- Zorg dragen voor de beantwoording en - voor zover de aanbevelingen betrekking hebben op de activiteiten binnen het Secretariaat-Generaal - opvolging van de aanbevelingen van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad;
- Voorbereiden van het jaarplan en het jaarverslag ten behoeve van het Comité van Ministers en bewaken van de voortgang;
- Voorbereiden van de begroting;
- Uitvoering van de begroting;
- Communicatie.

C. PROJECTEN

1. ENERGIE

STRATEGISCH BENELUX-OVERLEG

Tijdens het overleg van de directeuren-generaal bevoegd voor Energie werd de voortgang besproken van het Benelux-werkprogramma. De directeuren-generaal gaven richtlijnen voor de verdere ontwikkeling van het Benelux Energie Expertise Netwerk. Ook stemden ze hun standpunt af voor het overleg van de directeuren-generaal van het 'Pentalateral Energy Forum'.

1.1. Voltooien van de interne energiemarkt

1.1.1. Voltooien interne elektriciteitsmarkt

De grensoverschrijdende elektriciteitsmarkt die de Benelux samen met Frankrijk en Duitsland al in 2010 had uitgetekend, breidde op natuurlijke wijze uit door het toetreden van andere buurlanden, met als gevolg dat handelaars in de Benelux vandaag tot in Portugal en Letland elektriciteit kunnen kopen. Tegelijk faciliteerde het Benelux-overleg met de Penta-landen om tot afspraken te komen om de integratie te verdiepen. De belangrijkste doelstelling blijft om de handel in elektriciteit te regelen in functie van de beschikbaarheid van alle elektrische grensovergangen en hun onderlinge wisselwerking. Deze stroom gebaseerde marktkoppeling blijft de belangrijkste doelstelling maar werd alleen op papier gehaald. Om de gecompliceerde situatie voor de Belgische energiebevoorradingzekerheid niet nog ingewikkelder te maken gaat het systeem in de praktijk pas van start na de winter.

Verhogen van de flexibiliteit van de elektriciteitsmarkt om onbalans beter op te vangen

Met de toename van het geïnstalleerd vermogen aan intermitterende hernieuwbare energie vergroot ook de noodzaak om mogelijke onbalans van het systeem op te vangen. De Benelux-landen hebben er in de politieke verklaring van het 'Pentalateral Energy Forum' van 2013 op aangedrongen dat dit ook in grensoverschrijdend verband wordt opgepakt. Ze werken ook mee aan pilootprojecten in Europees verband. Op een workshop bij het Secretariaat-Generaal werden de bevindingen van de tweede fase van het grensoverschrijdende project balanshandhaving voorgesteld en besproken in aanwezigheid van een breed publiek van marktpartijen, overheden en stakeholders uit Nederland en België.

1.1.2. Benelux Energie Expertise Netwerk

Het Secretariaat-Generaal wil de in de Benelux aanwezige kennis op het gebied van de transitie naar een meer hernieuwbare energievoorziening bundelen door de opbouw van een kennisnetwerk. In 2014 heeft het Secretariaat-Generaal stap voor stap de basis voor dit netwerk gelegd door het concept van een dergelijk netwerk voor te stellen bij de nationale overheden van de Benelux-landen, onderzoeks- en academische instellingen, relevante marktpartijen zoals sectorale organisaties, agentschappen enz. Er zijn een vijftiental bilaterale gesprekken met stakeholders gevoerd en het concept van het Expertise Netwerk is voorgelegd en besproken met het Benelux directeuren-generaal overleg energie. Eind 2014 is een ledenbestand van bijna veertig kwalitatief hoogwaardige leden in de drie landen opgebouwd. Daarmee kan het netwerk de eerste helft van 2015 gelanceerd worden en zullen concrete activiteiten gestart worden.

1.2. Verhogen van de betrouwbaarheid van de energievoorziening

1.2.1. Energievoorziening marktconform waarborgen

Energievoorziening was ook in 2014 erg actueel, met name door de uitval van meerdere Belgische kerncentrales en de gesprekken tussen Benelux-netbeheerders om dit zoveel mogelijk door optimaler gebruik van de grensoverschrijdende capaciteit op te vangen. Als het erop aankomt te garanderen dat de elektriciteitsvoorziening niet in het gedrang komt, dan draagt de centrale overheid van elk land de belangrijkste verantwoordelijkheid. Maar ook de netbeheerders en andere partijen, zelfs uit andere landen, spelen een belangrijke rol in de leveringszekerheid. Bovendien kunnen maatregelen in één land een belangrijke impact hebben op de andere landen. De Benelux draagt bij tot een goede samenwerking tussen al deze partijen uit de verschillende landen. Geplande maatregelen in de verschillende Penta-landen werden uitvoerig toegelicht en besproken. Eind 2014 mondde dit Benelux-overleg ook uit in een rapport dat - met behulp van een nieuw ontworpen grensoverschrijdende methodologie - inschat hoeveel de landen uit de Penta-regio kunnen rekenen op elektriciteit uit de buurlanden. De analyse bevestigt alvast de voordelen van de in- en uitvoermogelijkheden voor de Benelux-landen vandaag de dag, maar toont ook aan dat betere marktwerking en grenscapaciteit nodig zijn om het volledige potentieel te kunnen benutten.

1.3. Bevorderen van energie-efficiëntie, hernieuwbare energie en CO₂-reductie

1.3.1. Verhogen van het energetische renovatietempo in de steden

Er is een gezamenlijk Actieplan 2014-2015 opgesteld om uitvoering te geven aan het Memorandum of Understanding (MoU) van 2013. In dat verband is een instrument ter verspreiding van kennis en goede praktijken ontwikkeld. Dit is beschikbaar op de website van de Benelux (uitvoering art. 1 MoU).¹

Een overzicht van alle relevante Europese financierings- en subsidiëringsbronnen is opgesteld zowel in een documentvorm als in de vorm van een e-matrix; deze stukken zijn inmiddels verspreid binnen de werkgroep Urbiscoop-Energy Efficiency en besproken in de plenaire bijeenkomst van 5 december. Daarnaast werd actief gezocht naar partnerschappen voor de afzonderlijke acties uit het Actieplan 2014-2015.

In concreto betreft dit de volgende onderwerpen:

- kwetsbare maatschappelijke groepen;
- ontwikkeling financiële instrumenten;
- projectmatige samenwerking in het kader van EU-subsidies;
- het opzetten van netwerken van gespecialiseerde bedrijven. Hier is al de nodige vooruitgang geboekt en verwacht wordt dat de meeste werkgroepen begin 2015 van start zullen kunnen gaan.

Helaas werd ons via projectaanvrager Den Haag (NL) op 10 november meegedeeld dat het 'Reenovate' project in het kader van een Horizon 2020 subsidiëring, waaraan de Benelux via Urbiscoop participeerde (op één punt na) niet werd gehonoreerd door de Europese Commissie.

1.3.2. Noordzee windenergie netwerk

Het Secretariaat-Generaal verzorgde de dagelijkse werking van het 'North Seas Countries' Offshore Grid Initiative'. Deze regionale samenwerking tussen overheden en stakeholders van België, Nederland, Luxemburg, Duitsland, Frankrijk, Ierland, het Verenigd Koninkrijk, Zweden, Denemarken en Noorwegen ontwikkelde gedurende 2014 ontwerp-regelingen met betrekking tot netwerkinfrastructuur op zee die zowel landen als windparken met elkaar verbindt. Het leverde voorstellen op over hoe men ook handel kan drijven op aansluitingen van offshore windparken en over hoe men de kosten voor een dergelijke infrastructuur tussen de verschillende gebruikers kan verdelen. De samenwerking droeg ook bij aan het opstellen van een procedure handleiding waarin de best practices van de landen inzake verlenen van vergunningen worden gebundeld. Verder werd de voortgang van concrete projecten op zee besproken, zoals het 'Project of Common Interest' (PCI), die in aanmerking komen voor financiële EU-ondersteuning tussen Nederland en Denemarken en tussen België en het Verenigd Koninkrijk of mogelijke nieuwe projecten tussen Benelux en het Verenigd Koninkrijk.

2. LEEFMILIEU EN RUIMTE

2.1. Grensoverschrijdende milieukwaliteit

2.1.1. Verbeteren van de luchtkwaliteit

De werkgroep van 17 januari stond in het teken van het EU-pakket 'Clean Air for Europe' bestaande uit een strategisch document en voorstellen voor regelgeving van de Europese Commissie. De Europese Commissie heeft het pakket toegelicht en vervolgens zijn vele vragen van de leden van de werkgroep over dit pakket beantwoord.

De werkgroep van 5 november had als thema het gebruik van biomassa voor verwarmingsdoeleinden in de residentiële sector en de normstelling voor middelgrote stookinstallaties (MCP's). Het eerste onderwerp betrof een nuttige best practice/informatie-uitwisseling tussen de werkgroepleden. Het tweede onderwerp had een meer concreet doel: bij afwezigheid van overeenstemming binnen de EU over de te stellen emissienormen aan MCP's is besloten hier in 2015 in een aparte Benelux-themagroep over bijeen te komen om te trachten tot geharmoniseerde normen te komen. De verwachting is dat hiermee de (grensoverschrijdende) luchtvervuiling (zwaveldioxide, stikstof en fijn stof) in het Benelux/Noordrijn-Westfalen (NRW) gebied kan worden beperkt.

2.1.2. Bepalen van de rol van educatie voor duurzame ontwikkeling in de overgang naar een nieuwe economie

Waarom en hoe kan iedere burger worden duidelijk gemaakt hoe belangrijk het is om van economisch model te veranderen? Hoe kan de burger worden aangezet tot handelen en welke handelingsaanzetten kunnen hem worden aangereikt? Educatie en leren, spelen hierbij een cruciale rol.

Nagenoeg 200 personen bogen zich tijdens de conferentie in Gent (BE) van 18 t/m 20 november over de rol van educatie in de transitie naar een duurzame samenleving. Het doelpubliek (o.m. educatoren, leerkrachten, academici, ambtenaren, ontwikkelaars van educatief materiaal) is een optimale tussenschakel naar de burger.

De conferentiegangers namen deel aan een collectief onderzoek naar de plaats van educatie in concrete Gentse projecten. De conclusies van dit onderzoek zullen in een collectief werk worden gepresenteerd en breed worden uitgezet. Daartoe is een digitaal venster gekoppeld aan de Benelux-website² aangemaakt.

Overigens werden de activiteiten van deze werkgroep binnen andere internationale gremia zoals de Grande Région³ en UNECE/ESD⁴ gepresenteerd.

² <http://www.benelux.int/nl/kernthemas/leefmilieu/conferentie-2014-18-20-november-2014-vlaanderen/>

³ <http://www.granderegion.net/fr/index.html>

⁴ United nations Economic Commission for Europe/Strategy for Education for Sustainable Development <http://www.unece.org/env/esd>

2.1.3. Beheersen van afvalstromen

Op 9 oktober vond de eerste vergadering van de werkgroep Afvalmanagement plaats, waarbij de Europese Commissie een toelichting heeft gegeven op haar voorstellen tot wijziging van de bestaande EU-regelgeving (Richtlijn 2008/98/EG). Dit was een goede gelegenheid voor de deelnemers aan het overleg om met de Commissie hierover in discussie te gaan, c.q. vragen te stellen. Meer concreet is de werkgroep daarnaast gestart met het vastleggen van een aantal materialen waarvoor een geharmoniseerde Benelux/Noordrijn-Westfalen (NRW) 'End of Waste' definitie gezocht gaat worden, aangezien dit in een Unie van 28 lidstaten niet blijkt te lukken (compost, papierafval en bouwafval). Als gevolg hiervan zouden deze materialen hun 'afval'status kwijtraken en vrij verhandeld/getransporteerd kunnen worden over de grenzen. Hiertoe wordt in 2015 een aparte werkgroep ingesteld. Verder werden de verschillen in toepassing van het zelfvoorzieningsprincipe in beschouwing genomen. Lidstaten van de EU mogen namelijk ter bescherming van hun eigen systeem van afvalverbranding het grensoverschrijdend transport van gemengd afval verbieden.

Als laatste onderwerp kwam de illegale export van afgedankte elektronica en autowrakken naar Afrika en Azië aan de orde. Afsproken is hier in 2015 in een apart overleg met de douane en handhavingsdiensten verder over te praten om te bezien of er betere onderlinge afspraken gemaakt kunnen worden om deze illegale export tegen te gaan.

2.1.4. Werken aan klimaatadaptatie in de Benelux

De conferentie 'Klimaatadaptatie' in de Benelux van 25 november was een belangrijk succes omwille van de actieve deelname en positieve feedback van een groot aantal experts uit de Benelux en van hoogambtelijke vertegenwoordigers van de Europese Commissie en het Europees Milieugentschap.

Naar aanleiding van deze conferentie wordt een rapport opgesteld, waaronder een zgn. 'Benelux Klimaatmatrix' die een overzicht biedt van de beleidsontwikkelingen en de mogelijke convergenties in de Benelux-landen.

Daarnaast worden verdere samenwerkingsvoorstellen uitgewerkt in de betreffende werkgroep. De mogelijkheden hiertoe liggen op het terrein van (i) de opbouw van de beleidsplannen in de landen (ii) de transversale uitwerking van de risicoanalyse, de opbouw van kosten-batenanalyses, de monitoring en (iii) de grensoverschrijdende afspraken op het terrein van deelsectoren als stedenbeleid, waterbeheer, verkeer en mobiliteit, biodiversiteit en bosbeheer, energie, ...

2.2. Bevorderen van de biodiversiteit

STRATEGISCH OVERLEG

De Benelux-directeuren Natuur, Jacht, Bossen zijn op 27 augustus bijeengekomen om toe te zien op de uitvoering van het jaarplan 2014 en om het jaarplan 2015 voor te bereiden en daarnaast van gedachten te wisselen over de kansen voor en behoeften aan afstemming/stroomlijning van de (voorontwerp)programma's 'Biodiversiteit en Bossen' van de opeenvolgende EU-voorzitterschappen (Luxemburg in het tweede halfjaar 2015, gevolgd door Nederland in de eerste helft van 2016).

Het Secretariaat-Generaal heeft met de ondersteuning van dit strategisch overleg bilaterale contacten opgestart (Nederland/Waals Gewest) in verband met de problematiek van de depositie van verontreinigende stoffen op ecologisch zeer waardevolle terreinen (stikstofdeposities op Natura 2000-gebieden). De manier waarop wordt omgegaan met stikstofdeposities is essentieel om bedrijfsvestigingen in en nabij Natura 2000-gebieden toe te staan en daarmee de economie te ontwikkelen. Op termijn is het de bedoeling om beleidsafspraken te maken met het oog op een beter beheer van deze problematiek.

2.2.1. Versterking van de grensoverschrijdende ecologische samenwerking (GES)

Getracht is dit overleg door te zetten, maar gezien de zeer lastige bestuurlijke situatie in Nederland (decentralisatie centrale bevoegdheden naar de provincies en bijbehorende reorganisaties) is het dossier op verzoek van Nederland voor onbepaalde tijd 'on hold' gezet. Dit project werd geschrapt.

2.2.2. Bevorderen van vismigratie

Er is een kleine klankbordgroep opgericht om de Benelux-studiedag inhoudelijk voor te bereiden. Op verzoek van deze groep werd deze activiteit doorgeschoven naar de eerste helft van 2015 om sommige ontwikkelingen binnen andere gremia een kans te geven.

Het Secretariaat-Generaal werkt daarvoor nauw samen met de internationale riviercommissies (Maas en Schelde). Er is een formele aanvraag voor de status van waarnemer bij de Internationale Scheldecommissie ingediend. Deze commissie heeft een eigen Masterplan Vis opgesteld als antwoord op de uitvoering van de Benelux-Beschikking M (2009) 1.

2.2.3. Duurzaam beheer bij overpopulatie van bepaalde (wild)soorten

Er werd een nieuw Benelux-samenwerkingsinstrument (beschikking) ondertekend. Deze beschikking is sinds 5 maart van toepassing en biedt de mogelijkheid om afwijkende maatregelen te nemen (t.a.v. de Benelux-moederovereenkomst op het gebied van de jacht en de vogelbescherming) om met name de volksgezondheid, de openbare veiligheid en de veiligheid van het luchtverkeer, die door sommige overmatige populaties (vossen, ganzen, everzwijnen, ...) in het gedrang kunnen komen, te waarborgen.

2.3. Ruimtelijke samenhang

STRATEGISCH OVERLEG

Op 29 oktober vond onder Nederlands voorzitterschap een vergadering plaats van de Bijzondere Commissie Ruimtelijke Ordening (BCRO), waar de lidstaten informatie uitwisselden over de nieuwste ontwikkelingen op het terrein van de wet- en regelgeving met betrekking tot ruimtelijke planning (nieuwe RO-plannen) en het belang van de Benelux-samenwerking op het gebied van de ruimtelijke ontwikkeling onderstreepten.

2.3.1. Afstemmen van ruimtelijke ontwikkelingen en planconsultatie in het grensgebied

Concrete afstemming over nieuwe ruimtelijke plannen gebeurt in de Grenscommissies VLANED en OOST, waarin de partners elkaar formeel informeren over nieuwe of voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen met een grensoverschrijdend karakter.

2.3.2. Opstellen van een ruimtelijke analyse Vlaned

Op basis van een bestuurlijke afspraak uit 2012 hebben de Vlaned partners onder leiding van de Nederlandse en de Vlaamse centrale overheid een projectvoorstel uitgewerkt voor het uitvoeren van een strategische ruimtelijke analyse van het Vlaned grensgebied. Het project is geannuleerd wegens het niet rondkrijgen van de financiering.

2.3.3. Ruimtelijke afstemming van de achterlandverbindingen

In het kader van de Bijzondere Commissie Ruimtelijke Ordening (BCRO) is op 29 oktober de Europese Commissie de laatste stand van zaken met betrekking tot de TEN-T projecten en de 'Connecting Europe Facility' (CEF) komen toelichten. Op dit moment wordt de rol van de Benelux bij dit onderwerp nader bekeken, in eerste instantie met het ministerie van Infrastructuur en Milieu (NL).

2.4. Veiligheid van de voedselketen

2.4.1. Veterinaire samenwerking en diervoederregelgeving

In 2014 werd het jaarlijkse CVO-overleg (Chief Veterinary Officers) georganiseerd om op veterinair vlak het Europese beleid voor te bespreken en op bepaalde punten beleid vorm te geven op Benelux-niveau. Dit laatste gebeurde bijvoorbeeld in de vorm van een ontwerp van een beschikking over diergezondheid door middel van afspraken over grensbeweyding. Deze beschikking is inmiddels inhoudelijk afgerond en zal in 2015 ter goedkeuring worden voorgelegd.

Aan de in 2013 uitgesproken ambitie om versterkt samen te werken op het gebied van antibiotica-resistentie werd geen opvolging gegeven. Ten slotte is er in oktober op initiatief van Nederland, een werkbezoek aan de Rotterdamse haven georganiseerd met als doel om de controle en handhaving bij invoer van diervoeders in de praktijk te bestuderen. Aansluitend vond een werkgroepvergadering plaats waarin de uitvoering van meerdere Europese verordeningen en richtlijnen besproken en afgestemd is. Hierbij werd ook de mogelijkheid verkend om ten tijde van de aanstaande EU-voorzitterschappen van Luxemburg en Nederland tot versterkte samenwerking te komen.

3. SOCIALE COHESIE

3.1. Bevorderen van de arbeidsmobiliteit

3.1.1. Ontwikkelen van een strategisch overleg

Het Benelux-project grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit is in nauwe samenwerking met de vertegenwoordigers van de ministeries van Werk, Werkgelegenheid en Onderwijs alsook met de sociale partners opgestart.

Na vraaggesprekken met deskundigen is een startnota opgesteld ten behoeve van de verdere gedachtevorming over dit project.

Op 18 en 19 juni werden consultatiebijeenkomsten georganiseerd met de vertegenwoordigers van de bevoegde ministeries en met de sociale partners. Tijdens het strategisch overleg van 25 juni is een stuurgroep ingesteld. Deze stuurgroep heeft de nota 'Banen door mobiliteit over de grens' besproken en heeft de drie thema's goedgekeurd die door de Benelux zullen worden opgepakt: diploma's en kwalificaties, informatievoorziening en arbeidsmarktdata en gegevens.

Op 6 november werd een tweede consultatieronde met de stakeholders en sociale partners gehouden. De stuurgroep kwam voor de tweede keer bijeen op 7 november en keurde het ontwerp van Benelux-aanbeveling over grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit goed.

De aanbeveling werd door de bevoegde ministers vastgesteld op 11 december. Deze aanbeveling legt het gezamenlijke politieke belang vast van samenwerking inzake de bevordering van een grensoverschrijdende arbeidsmarkt en vormt het juridisch kader voor een meerlagige bestuursaanpak o.m. op regionaal niveau. Met de ondertekening van deze aanbeveling zal het Secretariaat-Generaal verder werken op de domeinen van informatievoorziening aan grensarbeiders, erkenning diploma's hoger onderwijs en beroepskwalificaties, cijfers en statistieken.

Het Strategisch overleg Grensoverschrijdende Arbeidsmobiliteit nam een operationele start via de werkgroepen en deze operationalisering gaat verder in 2015. Daartoe werd een concept plan van aanpak voorgesteld.

3.1.2. Betere voorlichting van grensarbeiders

Het geïntegreerde webportaal BE-NL-NRW voor grensarbeiders werd overeenkomstig de bepalingen van de samenwerkingsovereenkomst d.d. 18 december 2012 inhoudelijk bijgewerkt. Dankzij een nieuwe zoekoptimalisering van het portaal voor Google steeg het aantal bezoekers van de website. Met het oog op een betere kwaliteit van de informatie aan burgers heeft de webbouwer een waarschuwingssysteem voor dode links (linkchecker) geïnstalleerd. Voorts werd een vragenlijst die de tevredenheid van bezoekers peilt online geplaatst.

Verder werd het webportaal verruimd met een onderdeel 'grensarbeiders BE-LUX' en een onderdeel 'BE-NRW'. Belgische werknemers die in Luxemburg of in Noordrijn-Westfalen (NRW) willen werken en Luxemburgse en Noordrijn-Westfaalse werknemers die in België willen werken, beschikken voortaan over specifieke informatie over hun grensoverschrijdende situatie (sociale zekerheid, pensioen, belastingen, kinderbijslag, ...).

Er wordt gewerkt aan het verbeteren van de zichtbaarheid van het portaal via een zoekoptimalisering van het portaal via Google, het presenteren van het portaal tijdens externe evenementen en het inbedden van het webportaal in het Benelux-project grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit. In het raam van dat project wordt eveneens bekeken of een onderdeel voor werkgevers (indien gewenst) alsook een onderdeel 'diploma's' kan worden toegevoegd.

Grensarbeidersbrochures

De brochures voor grensarbeiders BE-LUX en BE-NL zijn gepubliceerd en verspreid in een bijgewerkte versie. Deze brochures zijn tevens beschikbaar op de Benelux-website en het webportaal grensarbeiders alsook op de officiële websites van meerdere Benelux-partners.

Er is een Duitse versie (online + papier) van de brochures voor Belgische grensarbeiders in Luxemburg gemaakt. Deze Duitstalige brochure staat op de website van de Benelux alsook op het Benelux-webportaal.

3.1.3. Grensoverschrijdend erkennen van diploma's hoger onderwijs

In uitvoering van de hoogambtelijke beslissing tussen de Benelux-landen werd een ontwerpakte voor een Benelux-beschikking opgesteld. Deze verkeert momenteel in de formele goedkeuringsprocedure en kan naar verwachting in de eerste helft van 2015 ter ondertekening aan het Comité van Ministers worden voorgelegd.

3.1.4. Verbeteren van de grensoverschrijdende erkenning van beroepskwalificaties

Dienaangaande werd een rapport opgesteld ten behoeve van het project arbeidsmobiliteit. De aanbeveling van het Comité van Ministers over grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit, die op 11 december werd ondertekend, bepaalt dat, na de omzetting van Richtlijn 2013/55/EU en na de lopende evaluatie van de Gereguleerde Beroepen ('Transparantie exercitie') de wenselijkheid en haalbaarheid van aanvullende grensoverschrijdende Benelux-projecten op dit gebied zal worden geëvalueerd.

3.1.5. Implementatie van arbeidsgerelateerde zaken op het gebied van de scheepvaart

Het overleg over de implementatie van het ILO-arbeidsverdrag (International Labour Organisation) voor zeevarenden werd voortgezet, met als doel om van elkaars aanpak en ervaringen te leren en om mogelijke problemen te bespreken. Het overleg richtte zich met name op de bepaling van wie als 'zeevarende' dient te worden aangemerkt in de zin van het verdrag, op de certificering van schepen, de organisatie en wijze van inspecteren en op opleidingen en vaarbevoegdheidsbewijzen. Ook werden de standpunten afgestemd met betrekking tot een in ILO-kader voorgesteld amendement op het verdrag.

3.1.6. Urbiscoop Migratie

De samenwerking Urbiscoop Migratie werd uitgebreid met de Waalse en de Brusselse partners op basis van een nieuw actieplan. Dit actieplan sluit aan bij de uitvoering van het in 2011 ondertekende Memorandum of Understanding (MoU) en werd in het strategisch overleg van 18 maart goedgekeurd.

Op 7 november werd een informatiebijeenkomst gehouden over de Europese structuurfondsen ten behoeve van de vertegenwoordigers van steden en de centrale overheden.

Op 7 november vond 's middags een workshop plaats over de bestuurlijke aanpak van de mensenhandel op basis van een praktische casus. De Benelux-partners reikten denkbare oplossingen op lokaal niveau aan en bogen zich over de mogelijkheden tot samenwerking. Deze oefening heeft als input gediend voor de discussie tijdens het Benelux-colloquium over de bestuurlijke aanpak van criminaliteit op 28 november. Daarbij spraken hoge ambtenaren van de drie landen formeel hun voornemen uit om een Benelux-werkgroep in te stellen die bekijkt welke samenwerkingsmogelijkheden er met de partners zijn.

3.2. Bevorderen van het jeugdbeleid in de Benelux

Tijdens een bijeenkomst van het Comité van Ministers op 18 november 2013 werd besloten tot een uitfasering van de activiteiten van de werkgroep Jeugd. De delegaties hebben op 4 april vergaderd om te bespreken welk vervolg hieraan dient te worden gegeven. Beslist werd om de acties uit de Meerjarenwerkagenda Jeugd 2013-2016 niet verder uit te voeren en de werkgroep op te heffen.

3.3. Stimuleren van de werking van grensoverschrijdende gezondheidszorg en patiëntenverkeer

3.3.1. Verbetering van het patiëntenverkeer in de Benelux

Op basis van technische werkoverleggen werd aangegeven welke stappen moeten worden gezet om de grensoverschrijdende uitwisseling van eHealth informatie te verbeteren. Tegelijk werd ook de behoefte aan betere informatie over patiëntenstromen (o.m. cijfermateriaal) geformuleerd om de meerwaarde van de verbeteringen te verantwoorden.

Aangaande de grensoverschrijdende erkenning van wilsverklaringen inzake het levenseinde werd een rapport opgesteld dat door het Comité van Ministers als antwoord op aanbeveling 838/3 aan de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad wordt aangeboden. Dit rapport concludeert dat voor zgn. 'negatieve wilsverklaringen' en voor verzoeken tot euthanasie 'op het moment zelf' geen behoefte is aan grensoverschrijdende afspraken omdat er geen nationaliteits- of residentievereisten gelden. Voor de 'voorafgaande wilsverklaringen inzake euthanasie' blijken de inhoudelijke en formeel-juridische verschillen dermate groot te zijn, dat de wederzijdse erkenning of een eenvormige regeling momenteel niet realiseerbaar is.

3.3.2. Wegnemen belemmeringen rond grensoverschrijdend spoedeisend ambulancevervoer

Wat betreft het grensoverschrijdend ambulancevervoer tussen België en Nederland is Beschikking M (2009) 8 gewijzigd door Beschikking M (2014) 1 en dit door de oorspronkelijke beschikking conform te maken met de Nederlandse Tijdelijke wet ambulancezorg alsmede met de Nederlandse wet veiligheidsregio's. Ook is eind mei 2014 de tariefwijziging door het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering (RIZIV) medegedeeld aan de ambulancediensten RIZIV alsook aan de Belgische verzekeringsinstellingen.

Tevens zijn er voorstellen gedaan in de bevoegde werkgroep tot evaluatie van de beschikking zodat deze begin 2015 kan opgestart worden.

Betreffende het grensoverschrijdend ambulancevervoer tussen België en Luxemburg, geregeld in Beschikking M (2012) 5, is er een voorstel gedaan tot financiële regeling welke nu in een beslissingsfase zit. Ook is er een oplossing ad hoc gevonden voor de vergoeding van een ambulance-interventie per helikopter.

4. ECONOMIE EN KENNIS

4.1. Faciliteren van ondernemerschap en competitiviteit binnen de Benelux

4.1.1. Bijdragen aan één interne markt voor overheidsopdrachten

In het kader van de samenwerking met betrekking tot de herziening van de Europese richtlijnen over openbare aanbesteding is een intensieve gedachtewisseling gestart. Deze omvat de richtlijnen over klassieke sectoren (2014/24/EU), over speciale sectoren (2014/25/EU) en over de gunning van concessieopdrachten (2014/23/EU). Een eerste vergadering tussen de lidstaten werd georganiseerd op 24 juli. Hierbij presenteerden de lidstaten in eerste instantie informatie met betrekking tot de nationale stand van zaken en werd verkend op welke terreinen coördinatie bij de implementatie zinvol zou zijn. Daarin kwam de behoefte naar voren om als Benelux gezamenlijk de Europese Commissie te consulteren over de implementatie. Op verzoek van de lidstaten organiseerde het Secretariaat-Generaal op diezelfde dag een gezamenlijke Benelux-vergadering met experts van de Europese Commissie over implementatievraagstukken aangaande de drie richtlijnen. Een afrondende vergadering heeft plaatsgevonden in januari 2015.

4.1.2. Verminderen van administratieve lasten en verbeteren van eGovernance mogelijkheden

Het doel is de administratieve lasten voor burgers en bedrijven te verminderen. In dit kader faciliteerde het Secretariaat-Generaal in 2014 de samenwerking bij de implementatie van Europese richtlijnen betreffende openbare aanbesteding (zie punt 4.1.1.) en alternatieve beslechting van consumentengeschillen (zie punt 4.3.2.). Ook enkele activiteiten in het kader van mobiliteit, o.a. m.b.t. het groene reisblad (5.1.3.), het papierloos douanevervoer (5.1.8.) en de samenwerking tussen de inspectiediensten wegvervoer (5.1.4.) ondersteunen deze doelstelling. De opdracht van administratieve lastenverlichting zal in 2015 worden voortgezet.

4.1.3. Aanpassen van het Benelux-merkenrecht

In 2014 ondertekenden de gevolmachtigden van België, Nederland en Luxemburg een nieuw Benelux-Protocol Intellectuele Eigendom, dat ondernemingen kosten en tijd bespaart. Nadat dit protocol ook geratificeerd is in de landen, zullen ondernemers voor geschillen rond merken in plaats van bij nationale rechtbanken terecht kunnen bij het Benelux-Gerechtshof.

Daarnaast werd tijdens het Comité van Ministers van 16 december een ander Benelux-Protocol Intellectuele Eigendom ondertekend, dat een nieuwe procedure vastlegt om een betere en ruimere bescherming van gedeponeerde merken na te streven.

4.2. Groene groei en innovatie

4.2.1. Creëren van een beleidsinstrument op basis van de OESO-studie 'Indicatoren voor Groene Groei'

Het OESO-eindrapport rondom 'Indicatoren voor Groene Groei' laat nog steeds op zich wachten. Met de OESO is de afspraak gemaakt om een afrondende conferentie op het Secretariaat-Generaal te organiseren. Aan de in het kader van de werkgroep Regionaal Economisch Beleid gestarte eerste activiteiten om een groep van experts samen te stellen om een 'dashboard van regionale indicatoren' te ontwikkelen, is geen vervolg gegeven.

4.2.2. Europese fondsen voor regionaal beleid

De informatie-uitwisseling over Europese regionale ontwikkelingsfondsen die tot 2013 plaatsvond binnen het kader van de Commissie Regionaal Economisch Beleid, werd in 2014 niet voortgezet. In 2014 vonden er geen vergaderingen van deze commissie plaats. Het Secretariaat-Generaal stelt voor om de deelnemers van de werkgroep in 2015 te consulteren om zich samen te bezinnen op de opdracht en de behoeften aan uitwisseling van de partners.

4.3. Versterken van de positie van de consument binnen de Benelux-markt

4.3.1. Optimaliseren van de telecommunicatiemarkt en van het Benelux-wijde telecomverkeer

Op 1 augustus heeft een overleg tussen de Benelux-overheden plaatsgevonden waarbinnen de delegaties nadere informatie en standpunten uitgewisseld hebben met betrekking tot het 'Connected Continent'-pakket, waarover nog steeds geen akkoord bereikt werd op Europees niveau. Het Secretariaat-Generaal heeft op vraag van de overheden een eerste inventarisatie uitgevoerd bij de telecomoperatoren van de Benelux met als doelstelling een verdere samenwerking op het vlak van telecommunicatie en digitale economie te bestuderen. Binnen de context van de Belgische regeringsvorming liep de vooruitgang van het dossier echter enige vertraging op. Onder Belgisch voorzitterschap in 2015 wordt bestudeerd welke verdere samenwerkingsmogelijkheden eventueel behandeld zullen worden.

4.3.2. Coördineren van alternatieve beslechting van consumentengeschillen

Eind 2013 werd de samenwerking over de omzetting van de Richtlijn betreffende alternatieve beslechting van consumentengeschillen gestart. De toen begonnen gedachtewisseling is in 2014 voortgezet. Op 23 maart heeft een tweede vergadering tussen de drie lidstaten plaatsgehad. Door de grote verschillen in status quo van de bestaande 'Alternative Dispute Resolution' (ADR) regelingen was er geen aanleiding tot gezamenlijke acties, echter de uitwisseling van ervaringen werd als waardevol ervaren. Een afrondende vergadering heeft plaatsgevonden in januari 2015.

4.3.3. Toezicht houden op de naleving van het consumentenrecht

Eind 2013 werd de laatste werkgroep georganiseerd en werden de meest recente acties in de lidstaten toegelicht. Bovendien werd ook de recente samenvoeging in Nederland van de consumentenautoriteit met de mededingingsautoriteit en de daaruit ontstane Autoriteit Consument en Markt (ACM) toegelicht. Mede door deze reorganisatie kon voor 2014 geen gemeenschappelijk onderzoek worden vastgesteld. Daarom heeft het Secretariaat-Generaal in 2014 contacten gelegd met de belangrijkste consumentenbonden in België, Nederland en Luxemburg. Er is vanuit deze organisaties belangstelling getoond om mee te denken over het inzetten van de Benelux-samenwerking om grensoverschrijdende consumententhema's aan te pakken, waaronder ADR en e-commerce.

5. MOBILITEIT

STRATEGISCH OVERLEG VERKEER EN VERVOER

Aan het begin van het jaar is mede op verzoek van het Nederlands voorzitterschap besloten om het thema Verkeer en Vervoer extra zichtbaar te maken door middel van het organiseren van bijvoorbeeld de Benelux-week van de Logistiek. Ten tijde van deze Benelux-week van de Logistiek vond het jaarlijkse strategisch overleg plaats van de verantwoordelijke directeuren-generaal en secretarissen-generaal Verkeer en Vervoer uit de lidstaten en Belgische gewesten. Tijdens dit overleg dat plaatsvond in Luik (BE), werd het belang van de rol van de Benelux als voorloper in de EU onderstreept. Om deze rol te versterken werd onder andere besloten om als Benelux in te zetten op Intelligente Transport Systemen (ITS) en verder te werken aan het mogelijk maken van grensoverschrijdende proefprojecten met betrekking tot bijvoorbeeld langere en zwaardere voertuigen (LZV's). Tevens werd besloten een beleidsondersteunende studie over de administratieve lastendruk, alsook een studie naar de verkeerstromen binnen de Benelux uit te voeren.

5.1. Faciliteren van grensoverschrijdend transport

5.1.1. Versterken van de transport-logistieke functie

Logistiek is een economisch zeer belangrijke activiteit binnen de Benelux. Het Directiecomité Verkeer en Vervoer heeft daarom in 2013 besloten om te bezien of door beleidsafstemming en krachtenbundeling in Benelux-verband tot een verdere versterking van deze logistieke functie kan worden gekomen. Als eerste actie ter zake werd in 2014 'de week van de Logistiek' georganiseerd met als markeringspunten de ondertekening van de Benelux-Beschikking 45-voet containers en van het Verdrag Wegvervoersinspectie (zie hieronder) en een goed bezochte tweedaagse conferentie in Luik (BE).

5.1.2. Liberaliseren van grensoverschrijdend wegvervoer van 45-voet containers

Het Comité van Ministers stelde op 29 september op het stadhuis van Rotterdam (NL) een beschikking vast welke het intra-Benelux wegvervoer van 45-voet containers liberaliseert. De regeling is dezelfde dag in werking getreden. Hiermee loopt de Benelux Unie vooruit op en gaat zij verder dan de Europese regelgeving ter zake. De sector drong sterk aan op deze regeling waardoor het vervoer over de weg van dit type container, dat steeds meer gebruikt wordt binnen het goederenvervoer, zonder administratieve rompslomp en zonder aanpassingen aan de containers en voertuigen kan plaatsvinden.

5.1.3. Afschaffen groene reisblad

Het Secretariaat-Generaal heeft nogmaals een inventarisatie gemaakt van de bereidheid om te komen tot afschaffing van het groene reisblad. De landen zijn echter niet tot een akkoord gekomen over de afschaffing, intra-Benelux, van dit groene reisblad voor internationaal ongeregeld busvervoer in toepassing van EU-regelgeving ter zake. Het dossier is daarmee voorlopig van de overlegagenda afgevoerd.

5.1.4. Samenwerking inspectiediensten wegvervoer

Op 3 oktober ondertekenden de landen, tijdens de conferentie Logistiek in Luik (BE), het Benelux-Verdrag betreffende grensoverschrijdende samenwerking inzake wegvervoerinspectie. Dit verdrag beoogt enerzijds meer uniformiteit in de controle en handhaving van wegvervoerregelgeving en moet anderzijds tot schaalvoordelen door samenwerking leiden. Toezicht en handhaving met betrekking tot het wegvervoer zijn een nationale aangelegenheid gebleven. Dat heeft op internationaal niveau echter ook minder positieve effecten in termen van efficiëntie en rechtsgelijkheid. Met dit verdrag neemt de Benelux het initiatief om hier verbetering in te brengen.

De concrete toepassing van het verdrag wordt aangestuurd door middel van periodieke actieplannen. In afwachting van de inwerkingtreding van het verdrag (na ratificatie), heeft het Comité van Ministers middels een beschikking een overgangsregeling ingesteld en een eerste actieplan goedgekeurd. Dit om binnen de Benelux alvast op operationeel gebied aan de slag te kunnen gaan.

Het verdrag bevat een toetredingsclausule voor derde landen (art. 35). Om die toetreding te bevorderen werd de verdragstekst vertaald naar het Engels en naar het Duits en onder andere in Euro Contrôle Route (ECR) verband toegelicht.

5.1.5. Liberalisering van het binnenlands reizigersvervoer per spoor

Afstemmingsoverleg heeft plaatsgevonden over het zogenaamde vierde spoorpakket dat door de Europese Commissie in 2013 werd voorgesteld en dat onder meer voorziet in een marktopening voor het nationale personenvervoer per spoor. De landen staan kritisch tegenover het voorstel met name t.a.v. het marktopeningsonderdeel en zijn gekomen tot een gezamenlijke verklaring ter zake.

5.1.6. Afstemming rond Belgische plannen wegbeprizing

Aan Belgische zijde werd op 2 oktober een uitgebreide toelichting gegeven aan het Directiecomité Verkeer en Vervoer over de stand van zaken met betrekking tot de Belgische voornemens tot invoering, in 2016, van een wegbeprizingssysteem voor vrachtwagens. Voor begin 2015 staat een specifiek Benelux-overleg gepland over de verdere uitwerking van dit systeem en over de Duitse voornemens tot wegbeprizing voor personenwagens.

5.1.7. Tripartiete Maasoverleg

De Maas, onderdeel van het Europese TEN-T kernnetwerk, en de daarop aansluitende vaarwegen in de regio Luik, Maastricht, Hasselt zijn druk bevaren. Vlaanderen, Wallonië en Nederland zitten samen in het zogenaamde tripartiete Maasoverleg om elkaar te informeren over beleid en maatregelen met betrekking tot het scheepvaartbeheer en om hierover zoveel mogelijk tot afstemming te komen.

Afstemmingsoverleg vond met name plaats rond de implementatie van de 'River Information Services' (RIS), over debietbeheer tijdens de uitvoering van werken in het zomerbed van de Grensmaas, over het minimaliseren van de hinder voor de scheepvaart bij werken aan grensoverschrijdende waterwegen, over waterverdelingsprognoses op het pand Ivoz-Ramet, over de eventuele verlaging van de drempel bij Eijsden en over het ondersteunen (richting de Europese Commissie) van elkaars projecten in het kader van TEN-T.

5.1.8. Papierarm douanevervoer

Samen met de douaneautoriteiten lanceerde het Secretariaat-Generaal een oproep tot de bedrijven om deel uit te maken van een pilotproject papierarm douanevervoer.

Achttien bedrijven in onze Benelux-landen uitten hun interesse om mee te werken aan een proefproject en namen deel aan een informatiesessie die plaatsvond op 6 juni op het Secretariaat-Generaal. Deze bedrijven werden benaderd door de douanediensten om een haalbaar kader af te spreken.

Beslist werd om in 2015 van start te gaan met een proefproject via binnenwater.

5.1.9. Ontwikkelen van een strategisch overleg Douane

De Benelux-directeuren en administrateurs-generaal Douane kwamen op 27 januari en 16 juni samen te Brussel (BE) en uitten hun wens om voor bepaalde projecten nauwer samen te werken tussen onze drie landen. In uitvoering van de besluiten van dit overleg werd (1) inzake papierarm douanevervoer een oproep gelanceerd richting geïnteresseerde bedrijven (5.1.8.); (2) afgesproken dat er voorafgaandelijk aan EU-vergaderingen in Benelux-verband wordt nagegaan of een gemeenschappelijk standpunt kan worden ingenomen in bepaalde dossiers. In 2014 werd informatie uitgewisseld over het thema 'risicomanagement' maar kwamen onze landen niet tot een gezamenlijke Benelux-opstelling; (3) een gezamenlijk Benelux-standpunt in het kader van coördinerende rol van het Directoraat-Generaal TAXUD van de Europese Commissie werd overgemaakt aan de permanente vertegenwoordigers van onze drie landen.

5.2. Bevorderen van duurzaam transport

5.2.1. Bevorderen van elektrische en alternatieve mobiliteit

De 'Clean Power for Transport' Richtlijn (2014/94/EU) voorziet in de verplichting van de lidstaten om tegen eind van 2016 een nationaal beleidskader op te stellen en aan te geven bij de Europese Commissie. In dat opzicht werd de wens bevestigd om te coördineren op Benelux-niveau.

Tevens is het Secretariaat-Generaal begonnen aan een inventarisatie van de huidige stand van zaken van de regelgeving binnen de Benelux met betrekking tot concessies voor infrastructuur voor duurzaam vervoer en wordt onderzocht of een grensoverschrijdend pilotproject opgestart kan worden aan één van de voormalige grensposten van de Benelux-landen. Deze activiteiten werden voorgesteld en besproken in een workshop tussen overheden en wegautoriteiten op 17 december.

5.2.2. Wederzijdse erkenning individuele technische goedkeuringen

Het Directiecomité Verkeer en Vervoer besloot in 2013 om een Benelux-regeling uit te werken voor de wederzijdse erkenning van individuele technische goedkeuringen van elektrische voertuigen.

Het overleg verloopt constructief en intensief. Op expertenniveau werd besloten om de scope van het overleg uit te breiden naar alle voertuigen (dus niet meer louter elektrische) omdat de keuringen van elektrische voertuigen en benzine-/dieselvoertuigen niet wezenlijk van elkaar verschillen. Aandachtspunt in deze materie is de verschuiving van bevoegdheden ter zake in België van het federale naar het gewestelijke niveau.

5.2.3. Verbeteren van duurzame mobiliteit in de steden (Urbiscoop-Mobiliteit)

De startbijeenkomst van de werkgroep Stedelijke Mobiliteit heeft op 2 oktober plaatsgevonden en stond in het teken van Intelligente Transport Systemen (ITS) en Stedelijke logistiek. ITS-systemen worden in toenemende mate ingezet voor de beheersing van verkeersstromen en rijgemak van de automobilisten. Door ITS-toepassingen kan het stedelijk verkeer meer voorspelbaar, veilig, efficiënt, betrouwbaar en milieuvriendelijk worden. Best practices zijn uitgewisseld en een vragenlijst is uitgedeeld waarvan de resultaten zullen gedeeld worden. Ook waren de meeste partners geïnteresseerd om verder te onderzoeken hoe in de praktijk bepaalde voorschriften ITS-data grensoverschrijdend kunnen worden uitgewisseld. Hieraan wordt in 2015 in een apart overleg verder gewerkt.

6. VEILIGHEID EN PERSONENVERKEER

6.1. Bestrijding van grensoverschrijdende criminaliteit (politieele samenwerking)

Het Benelux Strategisch overleg Politie is in 2014 onder Nederlands voorzitterschap tweemaal bijeengekomen, op 3 juni en op 16 oktober.

Tijdens deze vergaderingen informeerden de deelnemers elkaar over de ontwikkelingen in de organisatie van de drie politiekorpsen en toetsten ze de voortgang van de doelstellingen uit het onderdeel Politie en Veiligheid van het derde Actieplan Senningen.

6.1.1. Optimaliseren van de mogelijkheden die het Benelux-Politieverdrag van 2004 biedt

Het Benelux-Verdrag inzake grensoverschrijdend politieel optreden heeft in 2014 zijn tienjarig bestaan gevierd. De samenwerking tussen de politiediensten vertaalde zich de afgelopen tien jaar in verschillende concrete resultaten. Honderden gezamenlijke controles en oefeningen, het geregeld inzetten van gemengde patrouilles, het veelvuldig elkaar bijstand verlenen bij o.a. grote sportevenementen of Europese topbijeenkomsten en talrijke gemeenschappelijke opleidingen, tonen aan hoe vlot en soepel de drie partners samenwerken. Ook recente gezamenlijke projecten als het inzetten van elkaars verbindingsofficieren in het buitenland of de uitwisseling tussen België en Nederland van lijsten van gestolen kentekenplaten en gestolen voertuigen lopen erg goed.

Om deze verjaardag op gepaste wijze te vieren werd op 19 november een seminar '10 jaar Benelux-Politieverdrag' georganiseerd bij de Nederlandse ambassade in Brussel.

Dit evenement markeerde niet enkel het tienjarige jubileum van het Benelux-Politieverdrag, maar stond tevens stil bij de huidige politiesamenwerking en keek vooruit naar nieuwe perspectieven, initiatieven en ambities die de Benelux daarvoor biedt.

De politiechefs uit de Benelux spraken immers de wens uit om de operationele samenwerking op het terrein te intensiveren en uit te breiden met het oog op de bestrijding van de grensoverschrijdende criminaliteit.

6.1.2. Optimaliseren van de uitwisseling van informatie

Een Benelux-informatiebrochure over de autonome politieke informatie-uitwisseling werd uitgewerkt en uitgezet bij de betrokken diensten van de landen. In de brochure wordt een kort overzicht gegeven van het wettelijke kader voor de politieke informatie-uitwisseling tussen de Benelux-landen en wordt concreet uitgelegd welke soorten gegevens iedere politiedienst autonoom – dus zonder voorafgaande toestemming van de bevoegde magistraat – kan verstrekken. Ten slotte wordt verduidelijkt welke kanalen dienen te worden gebruikt en wat met de verkregen informatie mag worden gedaan.

De Nederlandse nationale politie en de Belgische geïntegreerde politie hebben op 16 januari een uitvoeringskader inzake de uitwisseling van blacklists voor 'Automatic Number Plate Recognition' (ANPR)-systemen vastgesteld. Beide landen wisselen sinds 1 februari elke werkdag ANPR-bestanden uit van gestolen voertuigen en gestolen kentekenplaten. Ook werd afgesproken dat beide landen op ad-hocbasis bestanden kunnen uitwisselen in het kader van gemeenschappelijke of gecoördineerde acties.

Uit de evaluatie van het uitvoeringskader is gebleken dat in de periode van 1 februari tot en met 30 november minstens een vijftigtal voertuigen werden onderschept met behulp van de uitgewisselde blacklists.

Daarnaast heeft de werkgroep de opdracht gekregen om na te gaan hoe de politiediensten of bevoegde autoriteiten informatie over de grens kunnen uitwisselen met het oog op een bestuurlijke aanpak van de criminaliteit. Hiervoor wordt gekeken naar toepasbare wetgeving zowel nationaal als internationaal. Ook bekijkt de werkgroep of wederzijdse toegang tot elkaars databanken kan worden verleend.

6.1.3. Gemeenschappelijke opleidingen

De deskundigen van de werkgroep Gemeenschappelijke Benelux-opleidingen hebben een nieuw mandaat uitgewerkt. Zijn kerntaak is het ondersteunen van andere Senningen-werkgroepen bij het behalen van hun opleidingsdoelen.

Er is een inventaris van de huidige Benelux-opleidingen in de maak om de behoeften op het terrein en de opleidingen die nodig zijn voor een goede samenwerking te identificeren.

Tevens wordt gewerkt aan een nieuwe basisopleiding over grensoverschrijdende samenwerking voor alle politiekorpsen in de Belgisch-Nederlandse en Belgisch-Luxemburgse grensregio. In 2014 vond een eerste try-out plaats in het grensgebied tussen West- en Oost-Vlaanderen en Zeeland.

6.1.4. Gezamenlijk oefenen van mobiele eenheden

Er wordt verder gezamenlijk geoefend, maar beslist werd om de formele activiteiten van de Benelux-werkgroep Mobiele Eenheden stop te zetten. Deze activiteiten zullen worden overgenomen door de nieuwe Benelux-werkgroep Bijstand, die een meerwaarde moet bieden bij bijstand op verzoek, de bruikleen van materiaal, gemengde patrouilles en controles alsook de nodige opleidingen. Dit alles is omschreven in een nota 'Visie en strategie' van de werkgroep Bijstand.

6.1.5. Gezamenlijk bestrijden van productafpersing

Op 25 en 27 november werd in Breda (NL) een oefening Benelux/Noordrijn-Westfalen (NRW) georganiseerd. Daarbij werd een afpersing van een multinational met verschillende filialen in de deelnemende landen (een bekende winkelketen in confectiekleding) gesimuleerd.

De reden waarom de keuze op een afpersing is gevallen, is erin gelegen dat ongeveer twee jaar geleden een bekende woonwinkelketen het slachtoffer werd van afpersing in verschillende Europese landen.

Er zijn verschillende oefendoelen gedefinieerd:

- informatie-uitwisseling tussen de verschillende politiediensten en magistraten;
- samenwerking tussen de onderhandelaars en de speciale politie-eenheden van de landen;
- grensoverschrijdende observatie.

In het algemeen vonden de delegaties het een erg zinvolle oefening om leidinggevend van politie en magistratuur bewust te maken van de problemen waartegen men in de praktijk kan aanlopen en van wat er in andere landen gebeurt. Ieder land heeft immers een specifieke verantwoordelijkheid, maar er is ook een gezamenlijk gedeelde verantwoordelijkheid bij dergelijke gebeurtenissen.

Via dergelijke oefeningen kan de grensoverschrijdende politiesamenwerking tussen onze landen concrete gestalte krijgen.

6.1.6. Opzetten van een Benelux-netwerk van verbindingsofficieren

In januari hebben de politiediensten van de drie landen werkafspraken gesloten inzake het gemeenschappelijk gebruik van Benelux-verbindingsofficieren (LO's). Door de implementatie van deze werkafspraken kunnen de deelnemende partners (en hun gerechtelijke overheden) voortaan een beroep doen op een LO in een land waar geen zgn. 'eigen' LO beschikbaar dan wel geaccrediteerd is.

De afspraken en de gedetailleerde verdeling van de werklanden in het netwerk zijn via het departement van Buitenlandse Zaken en in samenspraak met het Secretariaat-Generaal aan de Belgische diplomatieke posten meegedeeld.

6.1.7. Onderling uitwisselen van politiematerieel en aandacht hebben voor nieuwe technologieën

Beslist werd om de werkzaamheden van de Benelux-werkgroep Logistiek stop te zetten en de resterende activiteiten bij de werkgroep Bijstand te zetten.

6.1.8. Voorkomen van metaaldiefstal

Een Benelux-plan van aanpak van metaaldiefstal is vastgesteld met de volgende krachtlijnen: versterking van de informatie-uitwisseling over metaaldiefstal, monitoring van het fenomeen metaaldiefstal in de Benelux, versterking van operationele grensoverschrijdende acties binnen de Benelux vanaf 2014 en uniforme identificatie van kabels.

6.1.9. Bestrijden van mensenhandel

Beslist is om een Benelux-brochure voor een verwijzingsmechanisme voor slachtoffers van mensenhandel te maken. De Belgische delegatie zal het stramien voor deze brochure uitwerken en invullen op basis van de Empact-fiches. De brochure zal in 2015 worden afgerond en houdt rekening met de ontwikkelingen in de drie landen.

Het Secretariaat-Generaal zal begin 2015 een bijeenkomst organiseren met de organisaties die zich inzetten voor de bescherming van slachtoffers van mensenhandel in de drie landen. Bedoeling is dat twee concrete thema's aan bod komen: knelpunten bij de juridisch-administratieve begeleiding en knelpunten bij de psychosociale begeleiding van slachtoffers van mensenhandel.

6.1.10. Benoemen van de samenwerkingsmogelijkheden in het kader van civiele crisisbeheermissies

Na een verkennende bijeenkomst eind 2013 heeft het Benelux Strategisch overleg Politie geoordeeld dat het uiterst lastig is om op dit onderwerp formeel samen te werken.

Derhalve werd beslist om deze activiteiten binnen de Benelux-politiesamenwerking te beëindigen.

6.1.11. Ontwikkelen bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit

Op 28 november is bij het Secretariaat-Generaal hierover een colloquium georganiseerd. Hieraan namen mensen uit de academische wereld, overheidsdiensten en lokale besturen deel.

Er werd een intentieverklaring ondertekend waarin opnieuw de wens is benadrukt om de samenwerking tussen de bestuurlijke autoriteiten van de Benelux-landen, met inbegrip van lokale en bovenlokale diensten, te versterken in het kader van het voorkomen en bestrijden van georganiseerde grensoverschrijdende criminaliteit.

Hiertoe zal gestreefd worden naar de oprichting van een ad-hocwerkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de diensten van de Benelux-landen, waaraan de volgende taken worden toebedeeld:

- uitwisseling van goede werkpraktijken;
- organisatie van overleg tussen lokale en bovenlokale actoren in de Benelux over georganiseerde grensoverschrijdende criminaliteit;
- organisatie van overleg in de Benelux over toekomstige Europese studies over bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit;
- reflectie, voorbereiding en, indien mogelijk, ontplooiën van gemeenschappelijke initiatieven rond een selectie van prioritair aan te pakken fenomenen, zoals mensenhandel, drugshandel en criminele motorbendes;
- opstellen van een voortgangsrapport voor het Comité van Ministers tegen eind 2015.

Het is de bedoeling dat de Europese activiteiten (grensoverschrijdende projecten en beleidsinitiatieven) in het kader van het promoten en ontwikkelen van een bestuurlijke aanpak als leidraad voor dit voortgangsrapport dienen.

6.2. Crisisbeheersing en rampenbestrijding

De werkgroep Crisisbeheersing is op 15 mei bijeengekomen. Hieraan werd trouwens een artikel gewijd in de Benelux-newsletter van eind 2013. Een tweede vergadering vond plaats op 10 december.

6.2.1. Beheren van de grensoverschrijdende risico's en faciliteren van de onderlinge benutting van gegevens

Het gemeenschappelijke meerjarenplan 2013-2016 van de werkgroep Risico-identificatie en het desbetreffende plan 2014 werden begin juli formeel goedgekeurd. Deze werden digitaal ter beschikking gesteld op de website van het Secretariaat-Generaal. Het doel is het maken van toetsbare afspraken voor de werking van de werkgroep en het vaststellen van een eenduidig grensoverschrijdend begrippenkader. Op de vergadering van 10 december is ook het jaarplan 2015 van de betrokken werkgroep goedgekeurd.

Ook is er een brief goedgekeurd die zal aangeboden worden aan de betrokken partners van de drie landen, alsook Noordrijn-Westfalen (NRW) om inzicht te krijgen in de grensoverschrijdende risico's en zo de prioriteiten te kunnen vastleggen. Hieruit zal dan een geïdentificeerd en geanalyseerd risico worden uitgewerkt en dit aan de hand van de NEN-norm (Normalisatie en Normen) (ISO 31000).

6.2.2. Samenwerking risico- en crisiscommunicatie

De crisiscommunicatiedeskundigen uit de Benelux en Noordrijn-Westfalen (NRW) zijn op 4 juli bij het Secretariaat-Generaal bijeengekomen. Ze wisselden voornamelijk informatie uit m.b.t. de campagne over het nieuwe Cattenom interventieplan (LUX), de nucleaire veiligheidstop (NL), de risicoportal (BE) en over recente gebeurtenissen (o.m. de brand bij Moerdijk, het noodweer, de schietpartij bij het Joods museum in Brussel, ...).

6.2.3. Anticiperen op een massale evacuatie

De landen buigen zich over het probleem. Nederland heeft met betrekking tot de problematiek een uiteenzetting gegeven voor de leden van de werkgroep en Luxemburg heeft hierover een informatieve nota opgesteld. De nota van België volgt. Besloten werd om zich in eerste instantie te richten op het 'onthaal' van de geëvacueerden en te zien wat op dat vlak de mogelijkheden van samenwerking zijn. Ook dienen de lokale autoriteiten hierbij betrokken te worden. De werkgroep heeft ook besloten om hierover een informatiebijeenkomst te organiseren.

6.2.4. Concreet uitwerken van de samenwerking tussen hulpdiensten

Een Belgisch-Nederlands seminar over rampenbestrijding en crisisbeheersing is gehouden op 15 oktober, in Baarle-Nassau (NL). Dit seminar, waaraan het Secretariaat-Generaal zijn steun verleende, werd bijgewoond door talrijke deskundigen uit de betrokken diensten, met inbegrip van Luxemburgse waarnemers. Verschillende onderwerpen van grensoverschrijdend belang kwamen er aan bod, zoals de waarschuwingssystemen voor de bevolking, de toegang tot informatie en de opmaak van bestuurlijke netwerkkaarten.

In zijn openingstoespraak heeft de Nederlandse minister van Veiligheid en Justitie onder meer verwezen naar de instelling van een Benelux-werkgroep inzake hulpverleningsdiensten om informatie uit te wisselen, knelpunten te identificeren en afspraken te maken.

6.2.5. Bevorderen van cyberveiligheid door een betere samenwerking tussen de CERT's (Computer Emergency Response Team)

Vermeldenswaard is dat het Benelux-Parlement in de plenaire zitting van 21 juni uitvoerig heeft stilgestaan bij dit onderwerp en een aanbeveling ter zake heeft aangenomen.

In die aanbeveling verzoekt het Benelux-Parlement de regeringen van de Benelux-landen om o.m. de volgende concrete stappen te ondernemen:

- de oprichting van een Benelux-brede werkgroep met experts op het gebied van cyberveiligheid en wetgeving ter zake;
- de identificatie van juridische bottlenecks voor een Benelux-brede aanpak en samenwerking en de formulering van voorstellen voor de oplossing ervan;
- de vaststelling van normen voor zowel overheden als private partijen om preventie en aanpak van cyber issues te waarborgen.

6.2.6. Coördineren preventieve actieplannen gas

In lijn met de bepalingen van de Verordening (EU) nr. 994/2010 startten de Benelux-landen met de actualisering van hun risicoanalyse op vlak van gasbevoorrading. Het Secretariaat-Generaal faciliteerde overleg in het Gas Platform om deze risicoanalyses tussen elkaar en met Frankrijk en Duitsland uit te wisselen. Afstemmingsoverleg vond plaats om de consistentie tussen de analyses te verzekeren. De betrokken overheden en netbeheerders wisselden in het Gas Platform ook informatie uit over de plannen van uitfasering van L-gas. Dit overleg gaf aanleiding tot de oprichting van een expertengroep bij de beheerders van de gasnetten. Zij brengen de obstakels en kansen van de transitie van hoogcalorisch naar laagcalorisch gas nauwer in beeld en blijven hierover rapporteren aan de overheden in het Gas Platform.

6.3. Grensoverschrijdende justitiële samenwerking

6.3.1. Aanmoedigen van grensoverschrijdende penitentiaire samenwerking binnen de Benelux

Op verzoek van het Nederlandse voorzitterschap werd op 2 december bij het Secretariaat-Generaal een verkennende bijeenkomst over dit onderwerp gehouden.

Deze bijeenkomst was in het bijzonder gericht op het bevorderen van de samenwerking tussen gevangenen in de Benelux en om daaruit meerwaarde te halen ten opzichte van Europris.

De delegaties hebben afgesproken om een keer per jaar bij het Secretariaat-Generaal bijeen te komen om informatie en good practices over nader te bepalen thema's met elkaar te delen.

6.3.2. Moderniseren van het Benelux-procesrecht

De ratificatie van het verdrag van 15 oktober 2012 dat o.a. de bevoegdheden van het Benelux-Gerechtshof uitbreidt, is thans afgerond in Luxemburg en Nederland, maar nog niet in België. Het nieuw reglement op de procesvoering dat is afgestemd op de uitbreiding van de bevoegdheden van het Hof wordt opgesteld door het Hof; het is de bedoeling dat dit reglement in 2015 door het Hof ter goedkeuring aan het Comité van Ministers wordt voorgelegd.

6.4. Personenverkeer

6.4.1. Sluiten van Benelux-overeenkomsten en -protocollen over terug- en overname met derde landen

De delegaties onderhandelden verder met derde landen zoals de Filippijnen, Koeweit, Kazachstan of Vietnam over het sluiten van een terug- en overnameovereenkomst.

De onderhandelingen met Kirgizië zijn gestart.

In 2014 is tevens onderhandeld over de uitvoeringsprotocollen bij de EU-overnameovereenkomsten met Armenië, Azerbeidzjan en Kaapverdië. De onderhandelingen met Oekraïne lagen stil vanwege de situatie in het land.

Op 1 oktober trad de terug- en overnameovereenkomst EU-Turkije in werking; de Benelux-landen zullen dan ook in 2015 starten met onderhandelingen met het oog op het sluiten van een uitvoeringsprotocol.

De delegaties hebben vier prioritaire landen aangewezen: Kameroen, Mongolië, Senegal en Vietnam.

6.4.2. Onderhandelen van overeenkomsten voor de personencontrole aan de buitengrenzen

Op 1 augustus trad de visumafschaffingsovereenkomst voor houders van diplomatieke, officiële en/of dienstpaspooten tussen de Benelux en Zuid-Afrika in werking.

De delegaties onderhandelden verder over afschaffing van de visumplicht voor houders van diplomatieke, dienst- en/of speciale paspoorten met de Filippijnen, Indonesië, Kazachstan, Koeweit, Mongolië, Oman, Qatar en Vietnam. Onderhandelingen met Kirgizië zijn gestart.

De Benelux-landen hebben de Benelux-lijst reisdocumenten waarmee de buitengrenzen kunnen worden overschreden en waarin een visum kan worden aangebracht bijgewerkt.

De nationale lijsten luchthaventransitplichtige landen zijn na overleg met de andere Benelux-landen aangepast.

De Benelux-landen trachten een gezamenlijk antwoord te geven op de vraag van de Europese Commissie om reisdocumenten waarmee de buitengrenzen kunnen worden overschreden en waarin een visum kan worden aangebracht te stroomlijnen.

7. FRAUDEPREVENTIE

7.1. Fiscale samenwerking en strijd tegen de fraude

7.1.1. Strijden tegen 'Missing Trader Intracommunity Fraud' (MTIC) Benelux

De Benelux-landen hebben op 6 en 7 mei in Oostende (BE) hun project 'Social Network Analysis' (SNA) gepresenteerd aan de andere Europese lidstaten. De 'Social Network Analysis' brengt op basis van de ingebrachte gegevens op een geautomatiseerde manier de netwerken van de btw-carrouselfraude in beeld. In reactie op deze Benelux-pilot blijken nu bijna alle Europese lidstaten geïnteresseerd om deel te nemen aan de SNA. De Benelux heeft dus met dit analyseproject de weg getoond aan de andere Europese landen en bevestigt daarmee zijn voortrekkersrol op Europees niveau bij de aanpak van fraude.

Terwijl in nauwe samenwerking met de Europese Commissie wordt gekeken hoe de omslag naar de implementatie binnen Europa kan worden gerealiseerd, werken de Benelux-landen verder aan het opdoen van ervaringen met dit systeem.

7.1.2. Verbeteren van de aanpak van fraude in de bouw- en vastgoedsector

Het uitwisselen van gegevens tussen de Benelux-landen heeft na een controle in België geleid tot een correctie van de personenbelasting van belastingplichtigen, met een geldelijke opbrengst voor de staatskas. Daarnaast werd een wederzijds inzicht gegeven in de controle- en analysemethodes.

Na een analyse en een denkoefening ten aanzien van de lopende initiatieven, werd beslist om de Benelux-activiteiten 'on hold' te zetten. De verdere uitwisselingen van gegevens op dossierniveau vinden binnen de geijkte kanalen plaats.

7.1.3. Aanpakken van zwendelvennootschappen en fictieve domiciliëringen

Op 30 september werd een Benelux-studiedag georganiseerd om kennis uit te wisselen rond de aanpak van Limited's, Euro BV's, commanditaire vennootschappen en aanbieders van dergelijke (buitenlandse) constructies die gebruikt kunnen worden om minder belasting te betalen, te frauderen of geld wit te wassen. De Benelux-landen, Frankrijk en Noordrijn-Westfalen (NRW) deden tijdens deze dag de oproep, ook richting de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), die aanwezig was, om de initiatieven in dit kader te versterken. Ter opvolging van de studiedag brengen de Benelux-landen in kaart welke gegevens beschikbaar zijn en uitgewisseld kunnen worden en verzamelen ze de detectiemethodes.

7.1.4. Optimaliseren van het accijns- en douanebeleid

De delegaties hebben modus operandi binnen de accijnsprocedures in beeld gebracht en daar onder andere een concrete opvolging aan gegeven door elkaar te informeren over de nationale aanpak. De monitoring en de profiling binnen het Europese 'Excise Movement and Control System' (EMCS) worden verbeterd door het uitwisselen van ervaringen en opsporingsmethodes.

Tevens heeft er een gegevensuitwisseling op dossierniveau plaatsgevonden in het kader van de regeling 'bijzondere dieselaccijns' in België.

Een eerste overzichtsnota van het Secretariaat-Generaal biedt daarnaast een startpunt om aandacht te geven aan de effecten van de accijnstarieven op de grensstreek.

7.1.5. Minimaliseren van de onregelmatigheden bij de in-, uit- en doorvoer van elitepaarden

De samenwerking tussen de Benelux-partners en Noordrijn-Westfalen (NRW) heeft ertoe geleid dat de landen aandacht hebben voor het fenomeen waarbij elitepaarden worden gebruikt om geld wit te wassen of btw-afdrachten en de douanerechten te omzeilen en zij verschillende praktijkonderzoeken hebben uitgevoerd. Om nog beter inzichtelijk te maken wat er gebeurt in de paardensector, is ook de samenwerking met andere diensten, waaronder de douane, gezocht. Analyses van de huidige praktijken tonen het belang aan om de regelingen in het kader van de registratie en wijziging van de eigenaar van een paard dichter bij elkaar te brengen.

De partners zijn bezig om de samenwerking een vaste structuur te geven, met een procedure voor informatie-uitwisseling en het aanduiden van contactpersonen.

7.1.6. Europese projecten: verrekenen van openstaande schulden met de btw-teruggaafaanvraag

België en Nederland hebben projecten doorlopen met als doel een nieuwe invorderingsprocedure uit te werken gebaseerd op de btw-teruggaaf. Deze projecten maakten het mogelijk teruggave van buitenlandse btw aan te wenden voor aanzuivering van openstaande fiscale schulden in de lidstaat van vestiging. Gelet op het (geldelijke) succes, wordt de procedure structureel in België en Nederland.

De verrekeningsprocedure wordt eveneens gepresenteerd in diverse Europese fora, zodat deze later naar dit niveau getild kan worden. In de tussentijd zullen de lidstaten verdere verbeteringen aanbrengen, om te zorgen dat zo min mogelijk in het proces van de btw-teruggaaf ingegrepen hoeft te worden en de communicatie van lidstaat naar lidstaat soepel en snel kan verlopen.

7.1.7. Europese projecten: afstemmen van de ontwikkeling van de Mini One Stop Shop (MOSS)

De Benelux-landen hebben elkaar ondersteund bij de voorbereiding van de invoering van de Mini One Stop Shop op 1 januari 2015 en dit zowel richting de Europese Commissie, door middel van het innemen van gezamenlijke standpunten, als bij de ontwikkeling van de nationale applicaties, die verbeterd kon worden door een uitwisseling van kennis.

Momenteel werken de partners aan het uitvoeren van gezamenlijke testen voor bepaalde modules binnen de Mini One Stop Shop, zodat zij in de samenwerking tussen de lidstaten geen problemen meer tegen zullen komen. Daarnaast doen de landen inspiratie bij elkaar op over het bekend maken van de MOSS bij ondernemers.

7.1.8. Coördineren van een multidisciplinaire aanpak van faillissementsfraude

De verschillende nationale initiatieven in de Benelux-landen opvolgend, heeft het Secretariaat-Generaal contacten gelegd die moeten uitmonden in een verder onderzoek naar hoe op een eenvoudige manier de toepassing van de verschillende wetgevingen inzake faillissementsfraude uniformer kan worden gemaakt.

7.1.9. Verduidelijken van de fiscale behandeling van trusts en hybride rechtsconstructies

De ontwikkelingen in dit kader vinden momenteel binnen een nationale (wetgevende) context plaats, waardoor een Benelux-samenwerking niet opportuun is.

7.1.10. Uitbreiden van de administratieve samenwerking op het gebied van uitwisseling van fiscale inlichtingen

Via Benelux-contacten hebben de drie landen elkaar inzicht gegeven in de manier waarop, op operationele wijze, uitvoering wordt gegeven aan de afspraken rond de administratieve samenwerking, in het kader van de zowel indirecte als de directe belastingen. De landen zullen dit overleg structureel voortzetten, ook omdat ze hebben vastgesteld dat de bestaande mogelijkheden nog niet altijd optimaal worden benut.

De Benelux-landen werken aan de concretisering van de samenwerking, met aandacht voor de informatie over de contante geldstromen. Bijkomend wordt op Benelux-niveau het aspect van de inning en invordering bekeken en de manier waarop in het controletraject aandacht aan kan worden geschonken.

7.1.11. Verbeteren van de mogelijkheden van intelligence (verzameling en beheer van gegevens) voor fiscale doeleinden

De contouren voor het delen van kennis over het verzamelen, het beheren en het koppelen van gegevens voor fiscale doeleinden zijn omschreven. Hierdoor zullen de Benelux-landen de informatie over belastingplichtigen beter kunnen beheren en op een geautomatiseerde manier verdachte subjecten kunnen identificeren.

De voorbereidingen worden getroffen voor een eerste overleg, als basis voor het wederzijds inspireren op elkaars systemen voor datamanagement, zowel op het gebied van de techniek, de inhoud als de inrichting van de systemen.

7.2. Sociale reglementering en strijd tegen de fraude

Op 13 februari heeft een sociale Benelux-top plaatsgevonden in het bijzijn van de eerste ministers en de bevoegde bewindslieden. Met het ondertekenen van een gemeenschappelijke verklaring hebben zij het belang dat zij hechten aan het bestrijden van sociale fraude en de voorttrekkersrol die de Benelux kan spelen binnen Europa uitgedragen.

Dit werd nog eens bevestigd door zowel de eerste minister van Luxemburg, als de Belgische staatssecretaris voor de bestrijding van de sociale fraude, tijdens de plenaire zitting van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad op 12 december. De Belgische staatssecretaris overhandigde bij deze gelegenheid een 'letter of intent' aan de Luxemburgse eerste minister, waarin hij onderstreept dat een Benelux-samenwerking inzake sociale dumping essentieel is.

Het Comité van Ministers gaf een antwoord op de aanbeveling van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad naar aanleiding van de Trilaterale Conferentie van 20 april 2012 over Fiscale en sociale fraude, inzake het onderdeel sociale fraude.

7.2.1. Tegengaan van schijnconstructies

Ter opvolging van de Benelux-conferentie op 20 mei hebben de landen beslist om de samenwerking op basis van het Benelux-plan van aanpak verder te zetten. De eerste stap daarbij was het uitwisselen van kennis over de nationale systemen voor de identificatie op de werkvloer en de Europese ontwikkelingen.

Na een inzicht te hebben gegeven in het verloop van de detachings-/A1-procedures, hebben de Benelux-landen reeds enkele punten genoteerd die voor verbetering in aanmerking komen. Door deze naar een Europees niveau te tillen, willen de Benelux-partners ook een voorbeeldrol spelen en de werkgroep Schijnconstructies sluit zich hier graag bij aan.

7.2.2. Opvoeren van de strijd tegen frauduleuze uitzendkantoren

Op casusniveau zijn enkele knelpunten naar voren gebracht, die vooral kaderen binnen de informatiedoorstroom en de status van deze informatie, en die, ook door bemiddeling van de geïdentificeerde 'Single Point of Contacts' (SPOC), verholpen zullen worden. België en Nederland hebben gezamenlijk een succesvolle controle uitgevoerd bij een uitzendkantoor en een scheepswerf.

De nationale checklists worden naast elkaar gelegd, om hier elementen uit te halen, die leiden tot een Benelux-alerteringsfiche, op basis waarvan de controleur verder onderzoek kan doen. Tegelijkertijd wordt meer informatie uitgewisseld over de over de grens geldende procedures, zodat gemeenschappelijke controles gestimuleerd worden, en heeft het Secretariaat-Generaal een overzicht van de formele basis voor samenwerking opgesteld.

7.2.3. Aanpakken van uitkeringsfraude

Op initiatief van het Secretariaat-Generaal hebben de partners een beter overzicht verkregen van de verschillende soorten uitkeringen en de organisatiestructuur van de diverse instellingen die ter zake bevoegd zijn. Bovendien heeft een Benelux-studiedag in dit kader geleid tot een actieplan met als speerpunt gegevensuitwisseling.

Het Benelux-plan van aanpak krijgt uitvoering, via onderzoek naar de voorwaarden, de juridische basis en de vorm van de gegevensuitwisseling. Hierbij is bijzondere aandacht voor de huidige zoekleutels die de Benelux-landen gebruiken voor de identificatie van burgers en het voorstel om als proof of concept een uniek Benelux-identificatienummer in te voeren.

Het Secretariaat-Generaal heeft op 3 oktober samen met FreSco (Free Movement of Workers and Social Security Coordination) het Benelux-seminarie 'De verhouding tussen de coördinatie van sociale zekerheid en het fiscaal recht' georganiseerd.

7.3. Aanpakken van oplichting van bedrijven

7.3.1. Paal en perk stellen aan oplichting van bedrijven

In de eerste helft van 2014 hebben meerdere werkgroepvergaderingen en bilaterale overleggen plaatsgevonden om te komen tot een Benelux-aanbeveling, mede in het licht van het feit dat het Nederlands voorzitterschap prioriteit gaf aan de bestrijding van fraude op Benelux-niveau. Op 24 juni vond de ondertekening van de aanbeveling van het Comité van Ministers inzake misleidende handelspraktijken tussen bedrijven plaats in Den Haag (NL). De aanbeveling beoogt de uitbouw van een Benelux-coördinatiepunt dat de nationale contactpunten met elkaar verbindt en een grensoverschrijdend 'Early Warning'-systeem. Op basis van het intern ontwikkelde extranet zal dit coördinatiepunt in 2015 verder ontwikkeld worden. Daarnaast zal een Benelux-onderzoek naar de geldstromen die acquisitiefraude ondersteunen gedaan worden. In dit opzicht heeft het Secretariaat-Generaal reeds contact gehad met de 'Financial Intelligence Units' van de Benelux-landen en worden verdere, gezamenlijke, preventieve maatregelen besproken.

8. NIEUWE PROJECTEN OPGEPAKT IN 2014

Naast de projecten die jaarlijks vermeld worden in de jaarplannen beschikt het Secretariaat-Generaal ook over een initiatiefrecht om bepaalde nieuwe projecten in de loop van het jaar op te pakken.

Zo werd in 2014 ook samengewerkt rond volgende thema's:

Benelux parlementaire ombudsmannen maken kennis met de Benelux-activiteiten

De parlementaire ombudsmannen krijgen soms vragen inzake grensoverschrijdende problemen waarmee onze burgers geconfronteerd worden.

Een goede kennis over de bestaande Benelux-samenwerking op onder meer het vlak van arbeidsmobiliteit en de fiscale regelgeving is daarbij onontbeerlijk. Daarnaast werden afspraken gemaakt met de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad, die eveneens een ombudsfunctie richting de Benelux-burgers vervult. Afsproken werd dat klachten die bij de Benelux-ombudsman terecht komen, worden afgetoetst op hun grensoverschrijdend karakter waarna zij voor verdere behandeling worden toegestuurd aan de parlementaire ombudsmannen binnen onze landen.

Grondwater

Op 17 september werd het reglement van orde vastgesteld van de Belgisch-Nederlandse permanente gemengde schadecommissie ingesteld bij Beschikking M (83) 26 inzake wederzijdse bijstand ter vaststelling van schade veroorzaakt door grensoverschrijdende gevolgen van grondwateronttrekking. Deze commissie is hierdoor operationeel geworden voor dossiers die het Vlaams-Nederlandse grensgebied betreffen, en heeft haar werkzaamheden aangevat.

Benelux Internal Market Forum

Op initiatief van en in nauwe samenwerking met de ministeries van Economische Zaken en de permanente vertegenwoordigingen van België, Nederland en Luxemburg bij de EU, organiseerde het Secretariaat-Generaal op 28 oktober 'The Benelux Forum - Making the Internal Market for Services work for Business'.

Dit forum maakte deel uit van seminars die door de lidstaten op verzoek van de Europese Commissie werden georganiseerd en handelen over belemmeringen voor een interne dienstenmarkt. Doel van het forum was om hardnekkige belemmeringen te benoemen en daarmee bij te dragen aan de nieuwe interne marktstrategie die de Europese Commissie in 2015 zal presenteren en die gericht is op het wegwerken van deze belemmeringen. Rond zeventig vertegenwoordigers van het Benelux-bedrijfsleven, de nationale overheden en de Europese Commissie bespraken belemmeringen voor de grensoverschrijdende verkoop en aanschaf van diensten. Gesuggereerd werd dat het Secretariaat-Generaal naar gelang de behoeften van de drie landen een coördinerende rol zou kunnen spelen, met name op het gebied van detailhandel.

Benelux-kennismakingsbijeenkomst voor de Belgische Kamers van Handel en Nijverheid

Op 20 november organiseerde het Secretariaat-Generaal gezamenlijk met de Belgische Federale Overheidsdienst (FOD) Economie een kennismakingsbijeenkomst voor de Belgische Kamers van Handel en Nijverheid. De vergadering besteedde m.n. aandacht aan de economisch gerelateerde activiteiten van de Benelux. Aan de bijeenkomst namen Kamervertegenwoordigers uit Vlaanderen, Brussel, Wallonië en de Duitstalige Gemeenschap deel.

Expertenseminar over het functioneren van gemeenten in de Benelux, Noordrijn-Westfalen (NRW) en Rijnland-Palts

Op 5 mei organiseerde de minister-president van de Duitstalige Gemeenschap van België bevoegd voor lokale besturen, met de steun van het Secretariaat-Generaal, een seminar over het functioneren van gemeenten in de Benelux, Noordrijn-Westfalen (NRW) en Rijnland-Palts.

Tijdens de besprekingen stonden twee thema's centraal: de ervaringen rond burgerparticipatie in steden en gemeenten en de intergemeentelijke en grensoverschrijdende samenwerking.

D. BENELUX ALS KENNISCENTRUM EN PROEFTUIN VOOR EUROPA

1. KENNISCENTRUM EN GRENSOVERSCHRIJDENDE SAMENWERKING

Op 20 februari is het Benelux-Verdrag Grensoverschrijdende en Interterritoriale Samenwerking ondertekend en vervolgens ter ratificatie voorgelegd aan de lidstaten. Verwacht wordt dat dit Verdrag in werking kan treden in de loop van 2015.

Het Secretariaat-Generaal ondersteunt in dit verband grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden opgericht op basis van de oude Benelux-Overeenkomst inzake grensoverschrijdende samenwerking bij de omschakeling naar het nieuwe verdrag. Zowel het GOL Gent-Terneuzen als het GOL Aan-Z zijn in het afgelopen jaar ondersteund bij de uitbreiding van hun werkingsgebied. Inhoudelijke ondersteuning heeft plaatsgevonden ten aanzien van o.a. het GOL Benego, het GOL Euregio Scheldemond, het GOL Baarle en de EGTS Linieland mede in relatie tot de ontwikkelingen op het terrein van de grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit. Het grenspark De Zoom-Kalmthoutse Heide werd ondersteund o.a. bij de ontwikkeling van nieuwe verdienmodellen.

Uit een inventarisatie die het Secretariaat-Generaal uitvoerde onder burgemeesters van Nederlandse en Vlaamse grensgemeenten blijkt een toenemende interesse voor het ter beschikking staande juridische instrumentarium voor grensoverschrijdende samenwerking. Het Secretariaat-Generaal zal dit gegeven in 2015 omzetten in concrete toepassingen.

2. IMPLEMENTATIE VAN EU-REGELGEVING

In opvolging van de besluiten van het Comité van Ministers van 10 december 2012 en 18 november 2013 inzake Benelux-samenwerking met betrekking tot EU-regelgeving, heeft het Secretariaat-Generaal zorg gedragen voor de agendering van ontwikkelingen in EU-regelgeving binnen de Benelux-werkgroepen, opdat nagegaan zou worden of de implementatie van die regelgeving grenseffecten met zich meebrengt en, zo ja, of Benelux-samenwerking ter zake opportuun is. Op 16 december heeft het Comité van Ministers kennis genomen van een overzicht van de onderwerpen die in 2014 in de Benelux-werkgroepen ter sprake zijn gekomen, alsook van de aard van de samenwerking per betrokken onderwerp (gaande van loutere informatie-uitwisseling tot concrete gezamenlijke acties).

In dit jaarverslag wordt nadrukkelijk verwezen naar de samenwerking die in 2014 heeft plaatsgevonden en die afstemming of concrete gezamenlijke acties behelst, dan wel de voortrekkersrol van de Benelux binnen de Europese Unie vorm geeft.

Wat betreft de omzetting van EU-richtlijnen, heeft het Comité van Ministers kennis genomen van de lessen die getrokken werden uit de testcase rond de EU-richtlijn betreffende alternatieve geschillenbeslechting, die in 2013 en 2014 werd uitgevoerd in de Benelux-werkgroep Consumentenbescherming-ADR en vervolgens is geëvalueerd door de Benelux-coördinatoren en de EU-omzettingescoördinatoren van de drie landen. Naar aanleiding hiervan heeft het Comité van Ministers aanbevelingen geformuleerd met het oog op het vermijden van ongewenste grenseffecten bij de implementatie van EU-richtlijnen.

3. SAMENWERKEN MET ANDERE (DEEL)STATEN EN INTERNATIONALE ORGANISATIES

NOORDRIJN-WESTFALEN (NRW)

De samenwerking tussen de Benelux-landen en NRW is gebaseerd op een gemeenschappelijke politieke verklaring die door de toenmalige regeringsleiders op 9 december 2008 werd ondertekend. Achtergrond daarvoor was het nieuwe Benelux-Verdrag dat op 17 juni 2008 werd gesloten en dat uitdrukkelijk nieuwe perspectieven opent voor regionale en Europese samenwerking tussen de Benelux-landen en verschillende aangrenzende landen, deelstaten en regionale samenwerkingsverbanden. De samenwerking tussen de Benelux Unie en NRW is de eerste structurele samenwerking in het kader van dit nieuwe artikel.

De (operationele) samenwerking tussen Benelux en NRW is sinds 2010 opgebouwd rond vijf prioriteiten:

- rampenbestrijding;
- politie-samenwerking;
- luchtverontreiniging en fijn stof;
- ruimtelijke ordening;
- voedselveiligheid en bestrijding van dierziekten.

Met het oog op een nog meer rechtstreekse en efficiëntere samenwerking is sinds 1 april 2010 een verbindingsambtenaar uit Noordrijn-Westfalen (NRW) werkzaam bij het Secretariaat-Generaal. Deze verbindingsambtenaar zorgt niet enkel voor een snelle informatie-uitwisseling tussen de Benelux en Noordrijn-Westfalen (NRW), maar initieert, faciliteert en ondersteunt tevens concrete samenwerkingsprojecten. Deskundigen uit NRW vergaderen samen met hun collega's uit de Benelux in het kader van de vijf overeengekomen prioriteiten.

In 2014 heeft NRW met de Benelux Unie samengewerkt op de volgende projecten:

Energie

Waar het gaat om energie-efficiëntie in de steden heeft de deelstaat NRW zich eind 2013 samen met enkele Noordrijn-Westfaalse steden (Aken, Bottrop, Gelsenkirchen) aangesloten bij het samenwerkingsverband URBISCOOP Energie-Efficiëntie en heeft NRW een Memorandum of Understanding (MoU) mede ondertekend. In de loop van 2014 hebben de partners uit NRW deelgenomen aan bijeenkomsten over de uitvoering van dit MoU en werd een actieplan opgesteld voor de vaststelling van prioriteiten. Bedoeling is dat in 2015 in verschillende werkgroepen praktijkprojecten worden gedefinieerd om de energie-efficiëntie in steden te versterken (project 1.3.1.).

Milieu en ruimte

Verbeteren van de luchtkwaliteit, afvalmanagement en veiligstellen van de voedselketen zijn thema's waaraan vertegenwoordigers uit NRW in 2014 in Benelux-verband hebben meegewerkt.

Zo vond o.a. een vergadering plaats van het Benelux-overleg Luchtkwaliteit (project 2.1.1.). Tijdens de vergadering lag o.m. de focus op de effecten van het toenemend gebruik van biomassa voor verwarming op de uitstoot van fijn stof in de buitenlucht. Het Agentschap voor Natuur, Milieu en Consumentenbescherming van NRW gaf een overzicht van de situatie in NRW alsook van de huidige metingen aan de hand van de presentatie 'Wood Burning and its Contribution to the PM Burden in North Rhine-Westphalia'.

Ten aanzien van het thema Afvalmanagement (project 2.1.3.) werden in een werkgroep voor het bevorderen van het beheer, het transport en de verwerking van afval binnen het gebied van de Benelux en NRW oriënterende gesprekken gevoerd en enkele strategische voorstellen gemaakt, die tijdens een eerste rondetafelbijeenkomst werden besproken. Het doel was dat de betrokken stakeholders met elkaar konden kennismaken en kennis en ervaringen konden uitwisselen over de als prioritair aangemerkte themaonderwerpen. Ook is afgesproken te onderzoeken of tot gezamenlijke definities van bepaalde stoffen gekomen kan worden waardoor deze niet langer onder het begrip 'afval' met bijbehorende lasten komen te vallen.

Sociale cohesie

Als gevolg van demografische veranderingen en een tekort aan technisch geschoolde arbeidskrachten krijgen grensoverschrijdende arbeidsmarkten meer aandacht. De juridische hindernissen zijn weliswaar weggewerkt, maar er zijn nog steeds tal van praktische knelpunten waardoor vele mensen de stap naar een baan in het buitenland niet durven zetten. Hierbij denken we aan ingewikkelde regelingen m.b.t. sociale zekerheid en fiscaal recht, mentaliteitsverschillen en taalbarrières, maar ook de vaak ontbrekende erkenning van diploma's en de gebrekkige informatie en kennis over de woon- en werksituatie over de grens.

In 2014 kwam een gemeenschappelijk webportaal tot stand en werden hiervoor de nodige financiële middelen vrijgemaakt. Daarnaast werd een coördinator voor het webportaal aangesteld. Zij heeft via een netwerk van deskundigen het portaal inhoudelijk bijgewerkt. Via dit webportaal grensarbeid - een startpunt voor beroepspendelaars - kunnen burgers zich informeren over juridische en praktische onderwerpen m.b.t. de grensoverschrijdende arbeidsmarkt en kunnen ze op zoek gaan naar aanspreekpartners voor hun concreet probleem (project 3.1.2.).

Mobiliteit

De werkgroep Stedelijke Mobiliteit boog zich tijdens zijn startbijeenkomst over het bevorderen van de stedelijke mobiliteit in het algemeen en het bevorderen van de stedelijke logistiek in het bijzonder (Urbiscoop-Mobiliteit - project 5.2.3.). Het doel van deze werkgroep is de uitwisseling van verkeersdata tussen de Benelux-partners en NRW nu wordt verwacht dat de wegbeheerders en de weggebruikers voordeel kunnen halen uit de inzet van Intelligente Transport Systemen (ITS) bij verkeersmanagement.

Binnenlandse veiligheid/criminaliteitsbestrijding

Op het vlak van de grensoverschrijdende politiesamenwerking vond een actieve uitwisseling en vertrouwensvolle samenwerking plaats tussen NRW en de Benelux Unie. Naast verschillende bijeenkomsten bij het Secretariaat-Generaal over de opleiding en bijscholing van politie en het verlenen van bijstand in de politiesamenwerking (project 6.1.4.) organiseerde de werkgroep Gijzelingen, Ontvoeringen en Productafpersing een grootschalige internationale oefening (project 6.1.5.). Deze oefening was er vooral op gericht om de mogelijkheden van internationale informatie-uitwisseling tussen politie en justitie aan de hand van een concrete interventiecasus te bespreken, de desbetreffende bevoegdheden en procedures onderling af te stemmen, de mogelijkheden voor speciale eenheden om de grens over te gaan en hun bevoegdheden toe te lichten en de uitrol van een scenario van productafpersing met geldoverdracht te testen.

De samenwerking tussen NRW en de Benelux Unie behelst ook een nauwere samenwerking op het gebied van crisismanagement (project 6.2.1., project 6.2.2.). Zo is NRW als actieve waarnemer betrokken bij de uitvoering van de opdracht van de betrokken werkgroep. Dit betekent dat de risico-inventarisatie, -identificatie en -analyse ook betrekking heeft op risico's die aan de grens met NRW een grensoverschrijdend effect hebben. De werkgroep heeft eind 2014 een lijst van risico's onderling afgestemd. Daarmee heeft de werkgroep de opdracht om de grensoverschrijdende risico's te definiëren volbracht. In 2015 zal op basis van deze lijst worden verder gewerkt.

Fraudebestrijding

In het kader van de bestrijding van onregelmatigheden bij de handel in elitepaarden (project 7.1.5.) hebben NRW en Benelux een samenwerking opgestart die gericht is op het uitwisselen van informatie over elkaars nationale procedures, databanken en wetgeving alsook op mogelijkheden tot onderzoek en controle.

Daarnaast bracht de minister van Verkeer van NRW in november 2014 een bezoek aan het Secretariaat-Generaal. Op de agenda stond, naast andere vervoersonderwerpen (ITS, 45-voet containers), de grensoverschrijdende railverbindingen (IJzeren Rijn). De Minister bevestigde tijdens het gesprek de grote belangstelling van NRW voor een verdieping van de samenwerking met de Benelux.

EURO CONTRÔLE ROUTE (ECR)

Euro Contrôle Route (ECR) vierde in 2014, onder Nederlands voorzitterschap, zijn 15-jarig bestaan met een grensoverschrijdende controleactie waaraan inspecteurs uit dertien verschillende lidstaten deelnamen. De rol van het Secretariaat-Generaal als initiatiefnemer werd daarbij toegelicht. Ook in de ontwikkeling van een Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking (EGTS) speelt het Secretariaat-Generaal als ervaringsdeskundige en conform de beslissing van het Comité van Ministers (18.11.2013) een belangrijke rol in de verdere ontwikkeling van ECR. De noodzaak van een verdere ontwikkeling van ECR als coördinerende organisatie werd onderstreept door de gezamenlijke ministeriële verklaring ondertekend door de ministers van Transport (4.6.2014), waarin ECR als een voorbeeld voor grensoverschrijdende samenwerking wordt vermeld.

PENTALATERAAL ENERGIEFORUM (PLEF)

Overleg van de directeuren-generaal Energie van het Pentalateral Energy Forum

Onder impuls van Nederland vond een afstemmingsoverleg plaats tussen de directeuren-generaal bevoegd voor Energie van de Penta-regio, zijnde de Benelux, Frankrijk, Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland. Tijdens dit overleg bespraken de directeuren-generaal de marktintegratie en de voorlopige resultaten van de analyse betreffende de leveringszekerheid in de Penta-regio. Ze spraken af ook grensoverschrijdend meer aandacht te schenken aan maatregelen betreffende vraagbeheer. Ook besloten ze dat de gezamenlijke analyse een belangrijke basis zal vormen voor de verdere ontwikkeling van een pentalaterale aanpak rond leveringszekerheid.

Voortrekkersrol Benelux via Pentalateral Energy Forum, het North Seas Countries' Offshore Grid Initiative en het Gas Platform

De Benelux heeft met het Pentalateral Energy Forum een vruchtbare proeftuin voor samenwerking rond de energietransitie. De successen op vlak van marktintegratie en de eerste contouren van een grensoverschrijdende visie op leveringszekerheid, vormen een nuttige inspiratiebron voor de initiatieven van de Duitse regering om de 'Energiewende' niet langer in isolement op te pakken. Denktanks, NGO's en kennisinstellingen kloppen ook bij het Secretariaat-Generaal aan voor meer informatie over de ervaringen met de regionale samenwerkingsverbanden die het mee vorm geeft.

Bovendien benadrukt het Secretariaat-Generaal met regelmaat het belang van regionale samenwerking op het vlak van energie, zoals op het '2nd European Energy Congress' en 'Clean Tech Connected' in Brussel, bij thinktanks en organisaties als CEPS, Agora Energiewende, Clingendael, EAP, enz. of in Berlijn op uitnodiging van de Duitse staatssecretaris van Energie op een multilaterale bijeenkomst over energiesamenwerking.

NORTH SEAS COUNTRIES' OFFSHORE GRID INITIATIVE (NSCOGI)

Workshop betreffende het North Seas Countries' Offshore Grid Initiative

Binnen het kader van het North Seas Countries' Offshore Grid Initiative werden in 2014 de laatste studies opgeleverd waartoe de landen zich in het Memorandum of Understanding (MoU) van 2010 hadden verbonden. Deze studies onderzoeken mogelijkheden voor een regelgevend kader en een methode voor het verdelen van de kosten van infrastructuur op zee die zowel landen als windparken verbindt. Het Secretariaat-Generaal organiseerde een workshop waarop netbeheerders en projectontwikkelaars hun visie deelden met overheden, de Europese Commissie en andere stakeholders.

SCHELDERAAD

Op verzoek van de Vlaams-Nederlandse Scheldec commissie (VNSC) heeft het Secretariaat-Generaal een stakeholdersadviesplatform opgezet en vervult hiervan het secretariaat en voorzitterschap. Dit orgaan, de Schelderaad, waarin o.a. havens, natuurorganisaties, landbouworganisaties en werkgeversorganisaties vertegenwoordigd zijn, vormt het formele adviesorgaan van de VNSC met betrekking tot alle binnen de VNSC aan de orde zijnde beleidsonderwerpen.

De Schelderaad is op 15 april formeel geïnstalleerd door de bevoegde ministers van infrastructuur van Vlaanderen en Nederland. De Schelderaad komt in principe driemaal per jaar bijeen.

De agenda werd in 2014 bepaald door de onderzoeksagenda van de VNSC en door het INTERREG project EMOVE (duurzaam beheer estuaria). Begin 2015 staat de nieuwe sluis van Terneuzen op de agenda.

DRIELANDENPARK

Met de aanstelling van een nieuwe coördinator in september 2014 bij de Euregio Maas-Rijn heeft het Drielandenpark bij aanvang van de nieuwe INTERREG-periode weer de benodigde capaciteit gekregen om verder te werken aan het Drielandenpark. In het afgelopen jaar is het ESPON-project 'Landscape Perspective for the Three Countries Park' afgesloten met een symposium op 14 mei. De projectresultaten daarvan vormen een goede basis voor de verdere werkzaamheden in het kerngebied landschap en groene infrastructuur alsook in andere themagebieden. Via de mobiele tentoonstelling 'Mapping the Charlemagne Region' worden de inhoud en de kaarten van het project getoond. Deze tentoonstelling werd al in Maastricht (Gouvernement) en Hasselt (Provinciehuis) opgezet. Op basis van gesprekken met partners heeft de projectleidster een strategische nota ontwikkeld met daarin de toekomstige thematische richtlijnen als basis voor een op te stellen partnerschapsovereenkomst.

GRANDE RÉGION

Benelux deelname aan de 'Greater Region Business Days'

In het kader van het vergroten van de zichtbaarheid onder het bedrijfsleven nam het Secretariaat-Generaal voor de tweede keer deel aan de 'Greater Region Business Days'. Tijdens de beurs die op 18 en 19 juni te Luxemburg plaatshad, presenteerde de Benelux zich actief aan het aanwezige publiek en organiseerde het Secretariaat-Generaal een panelgesprek op hoog niveau over 'Innovatie in de Benelux'.

Benelux-deelname aan het 5e Forum van het netwerk van opleidingspartners Educatie voor Duurzame Ontwikkeling van de Grande Région

Het Secretariaat-Generaal werd op 27 november uitgenodigd om zijn werkzaamheden op dit terrein (project 2.1.2.) nader toe te lichten. De bedoeling is het Benelux-netwerk en dat van de Grande Région samen te brengen ter gelegenheid van een conferentie die in 2015 met de steun van het Secretariaat-Generaal door Luxemburg zal worden georganiseerd.

SECRETARIAAT-GENERAAL
Regentschapsstraat 39
1000 Brussel

Het Benelux Publicatieblad wordt uitgegeven door het Secretariaat-generaal van de Benelux Unie en is verkrijgbaar in het Nederlands en het Frans.

Op de website www.benelux.int kunt u het Benelux Publicatieblad raadplegen en kunt u zich inschrijven voor de mailinglist. U vindt er eveneens de regelgeving van de Benelux Unie.